

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
W 2009 ROKU**

Warszawa, 17 marca 2010 r.

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI BANKU	4
1. CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ BANKU W 2009 R.	5
1.1. Sytuacja makroekonomiczna	5
1.2. Zdarzenia wewnętrzne mające znaczący wpływ na sytuację finansową Banku	7
1.3. BOŚ S.A. na tle sektora bankowego	8
2. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI BANKU	8
3. PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU	8
3.1. Informacje wstępne.....	8
3.2. Działalność proekologiczna	9
3.3. Obsługa klientów detalicznych.....	9
3.4. Obsługa klientów korporacyjnych.....	10
3.5. Obsługa segmentu finansów publicznych	11
3.6. Obsługa funduszy ekologicznych	12
3.7. Rynek pieniężny i kapitałowy.....	12
3.8. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi	12
3.9. Bankowość inwestycyjna	13
3.9.1. Portfel inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych	13
3.9.2. Organizacja niepublicznych emisji obligacji komunalnych dla samorządów terytorialnych	13
4. GŁÓWNE RYNKI ZBYTU I UZALEŻNIENIE OD PARTNERÓW	14
4.1. Kanały dystrybucji	14
4.2. Liczba obsługiwanych klientów, rachunków i kart płatniczych.....	14
4.3. Uzależnienie od partnerów	14
4.4. Koncentracja sektorowa i geograficzna	14
5. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE BANKU	15
5.1. Powiązania organizacyjne i kapitałowe.....	15
5.2. Główne inwestycje.....	15
5.3. Opis transakcji z podmiotami powiązanymi	15
6. INFORMACJE O UMOWACH BANKU.....	15
6.1. Umowy znaczące	15
6.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru	15
6.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	16
6.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych	16
6.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych	16
6.3.3. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych	16
II. WYNIKI FINANSOWE BANKU	18
1. BILANS BANKU	18
1.1. Aktywa i pasywa Banku, z punktu widzenia płynności.....	18
1.2. Kapitał własny i zobowiązania Banku	18
1.2.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań Banku.....	18
1.2.2. Źródła finansowania działalności operacyjnej Banku	19
1.2.3. Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, z uwzględnieniem terminów ich wymagalności oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach	20
1.2.4. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku	20
1.2.5. Informacje o emisji obligacji przez Bank	21
1.2.6. Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych	21
1.3. Aktywa Banku	22
1.3.1. Zmiany w strukturze aktywów.....	22
1.3.2. Charakterystyka polityki kredytowej Banku	22
1.3.3. Struktura udzielonych kredytów i pożyczek w okresie sprawozdawczym	23
1.3.4. Kredyty i pożyczki	24
1.3.5. Jakość kredytów	24
1.3.6. Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym	25
2. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	25
3. WYNIKI FINANSOWE	26
3.1. Rachunek wyników	26
3.2. Różnica pomiędzy prognozami a zrealizowanymi wynikami finansowymi w 2009 r.	27
4. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA	27
5. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH	27
6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA	27
III. OCENY I PROGNOZY DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI BANKU	28
1. ZARZĄDZANIE BANKIEM	28
2. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI W BANKU.....	28

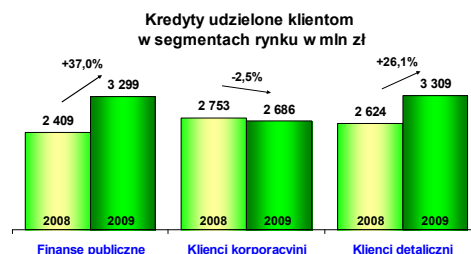
2.1. Cel i organizacja zarządzania ryzykami finansowymi	28
2.2. Ryzyko rynkowe w księdze handlowej	28
2.3. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej	28
2.4. Ryzyko walutowe	29
2.5. Ryzyko płynności	29
2.6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	30
2.7. Ryzyko operacyjne	30
2.8. Ryzyko kredytowe	31
2.9. Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń	31
3. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	31
4. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI	33
4.1. Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi	33
4.2. Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań	33
4.3. Efektywność i bezpieczeństwo działania Banku	33
5. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	34
5.1. Kierunki rozwoju Banku	34
5.2. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne istotne dla rozwoju Banku	34
5.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych Banku w 2010 r.	35
IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU	36
1. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI	36
1.1. Akcjonariat	36
1.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu	36
1.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych	36
1.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu	36
2. ORGANY BANKU	36
2.1. Walne Zgromadzenie Banku	36
2.2. Rada Nadzorcza Banku	37
2.3. Zarząd Banku	37
2.4. Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub innych korzyści	37
2.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	38
2.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających	38
3. PRACOWNICY BANKU	39
3.1. Zatrudnienie	39
3.2. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych	39
4. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA	39
5. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM	40
V. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	41

I. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI BANKU

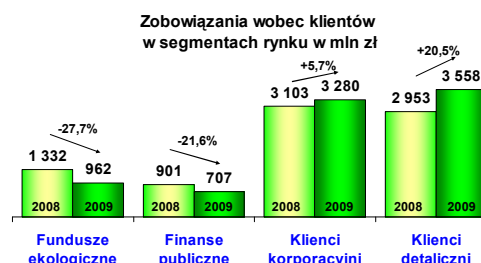
Podsumowanie wyników Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2009 r.

- Na dzień 31 grudnia 2009 r.:

- wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku wynosiła 9 294,7 mln zł, w porównaniu do końca 2008 r. była wyższa o 19,3%. Największy przyrost, o 37,0% miał miejsce w segmencie finansów publicznych. Kredyty udzielone klientom detalicznym wzrosły o 26,1%.

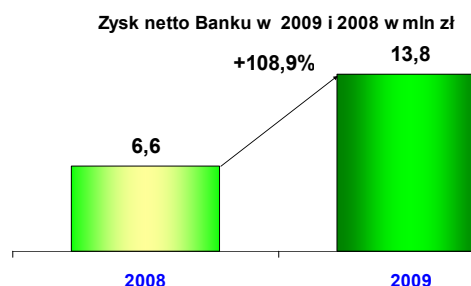

- zobowiązania BOŚ S.A. wobec klientów wyniosły 9 382,7 mln zł i były wyższe o 2,2% w porównaniu do stanu na koniec 2008 r., pomimo spadku depozytów funduszy ekologicznych o 27,7% oraz jednostek finansów publicznych o 21,6%. Było to możliwe dzięki wzrostowi depozytów detalicznych o 20,5% oraz depozytów korporacyjnych o 5,7%.

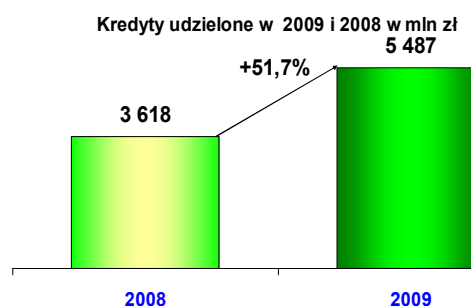

- suma bilansowa Banku wyniosła 11 977,7 mln zł. W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. była wyższa o 8,0%.

- Zysk netto wypracowany przez BOŚ S.A. w 2009 r. wyniósł 13,8 mln zł. W porównaniu do 2008 r. wynik był wyższy o 108,9%. Podkreślenia wymaga fakt, iż wzrost osiągnięto w głównych obszarach podstawowej działalności. Wynik odsetkowy wzrósł o 4,7% a wynik z opłat i prowizji o 4,3%. Bank odnotował także, znaczący wzrost wyniku na działalności handlowej (o 332,8%), głównie z instrumentów pochodnych (transakcje FX swap i IR swap).

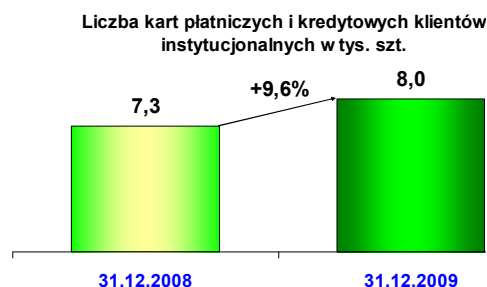
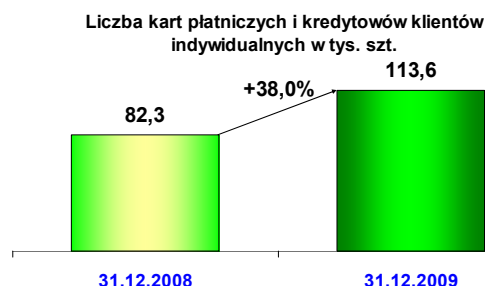
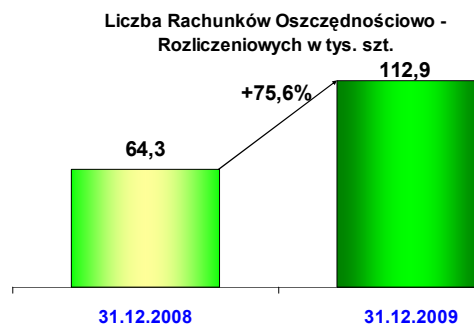

- W 2009 r. Bank udzielił kredytów i pożyczek na kwotę 5 487,0 mln zł, tj. o 51,7% kredytów i pożyczek więcej (wartościowo) niż w roku 2008. Wartościowo najwięcej (54,3%) kredytów udzielono klientom detalicznym.

W 2009 r. odnotowano znaczący wzrost sprzedaży produktów bankowych:

- Rachunków Oszczędnościowo-Rozliczeniowych o 75,6%, głównie na skutek wprowadzenia w 2009 roku nowego produktu – Konto Wyjątkowe,
- kart płatniczych i kart kredytowych w segmencie klientów detalicznych o 38,0%,
- kart płatniczych i kart kredytowych w segmencie klientów korporacyjnych o 9,6%.

1. CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ BANKU W 2009 R.

1.1. Sytuacja makroekonomiczna

Wzrost gospodarczy

Według wstępnych danych GUS, Produkt Krajowy Brutto w 2009 r. wzrósł o 1,7% w ujęciu rocznym, wobec 5,0% w roku poprzednim. W 2009 r. nakłady brutto na środki trwałe obniżyły się o 0,3% wobec wzrostu o 8,2% w 2008 r. Stopa inwestycji w gospodarce narodowej (relacja nakładów brutto na środki trwałe do produktu krajowego brutto w cenach bieżących) wyniosła 21,0% wobec 22,1% w 2008 r. Jednym z czynników wpływających na relatywnie wysoki wzrost gospodarczy w Polsce było osłabienie złotego, co pozytywnie wpłynęło na konkurencyjność eksportu. Kolejnym czynnikiem były prowadzone na dość szeroką skalę inwestycje infrastrukturalne. Ponadto istotną rolę miało stosunkowo niskie zadłużenie Polaków na tle społeczeństw zachodnich, lepsza niż się spodziewano sytuacja na rynku pracy, jak również optymizm konsumentów, pozytywnie wpływający na wydatki konsumpcyjne.

Stopy procentowe

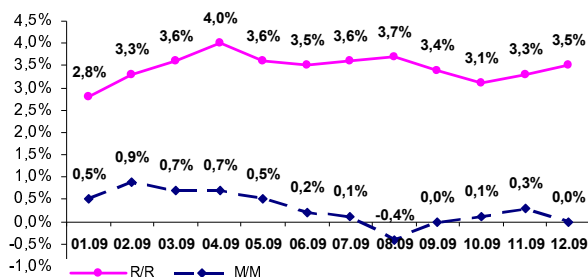
Pierwsze półrocze 2009 r. było okresem wprowadzania przez Radę Polityki Pieniężnej zmian w zakresie stóp procentowych. W okresie styczeń-czerwiec 2009 r. podstawowe stopy procentowe NBP zostały obniżone łącznie o 1,5 p.p. Obniżek stóp dokonano w styczniu (o 0,75 p.p.), następnie w lutym, marcu oraz w czerwcu (w każdym z trzech miesięcy o 0,25 p.p.). W rezultacie główna stopa procentowa w Polsce spadła do poziomu 3,5%, co jest wartością najniższą w historii. Czerwcową obniżką stóp procentowych okazała się być ostatnią w 2009 r., gdyż w III i IV kwartale podstawowe stopy procentowe NBP pozostały bez zmian. Decyzje RPP w zakresie stóp procentowych w drugim półroczu 2009 r. uwzględniały napływające informacje o poprawie aktywności gospodarczej, w tym dane o produkcji przemysłowej i budowlano-montażowej oraz wskaźniki koniunktury gospodarczej.

Inflacja

Wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie dwunastu miesięcy 2009 r. wyniósł 3,5% wobec 3,3% miesiąc wcześniej i w analogicznym okresie 2008 r. Po okresie niższej inflacji w miesiącach od września do listopada 2009 r., w grudniu 2009 r. inflacja R/R osiągnęła poziom górnego pasma dopuszczalnego odchylenia od celu inflacyjnego RPP (2,5% +/- 1p.p.). Ceny żywności w grudniu 2009 r. były wyższe niż przed rokiem o 3,3%, ceny towarów i usług konsumpcyjnych związanych z mieszkaniem

wzrosły o 4,9%, opłaty związane ze zdrowiem wzrosły przeciętnie o 3,2%. Ceny w zakresie transportu były wyższe niż w grudniu 2008 r. o 7,2%, natomiast opłaty związane z łącznością obniżyły się przeciętnie o 1,6%. Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych, emerytów i rencistów w 2009 r. w stosunku do 2008 r. wyniósł 104,2 (wzrost cen o 4,2%).

Inflacja w okresie styczeń - grudzień 2009 r.

Płace i zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2009 r. wyniosło 3 652 zł i było wyższe niż przed rokiem o 6,5%. W okresie styczeń - grudzień 2009 r. przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 4,4%. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2009 r. wyniosło 5 254,9 tys. osób. W relacji do analogicznego okresu 2008 r. zatrudnienie spadło o 1,8%, tj. o 105,6 tys. osób.

Produkcja sprzedana przemysłu

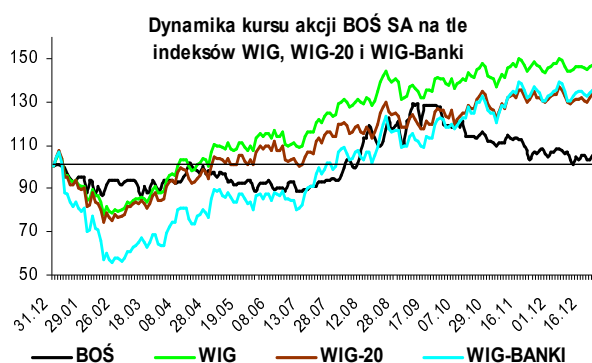
Według wstępnych danych GUS, produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób była w grudniu 2009 r. o 7,4% wyższa niż przed rokiem. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja przemysłowa ukształtowała się na poziomie o 6,2% wyższym niż w analogicznym miesiącu 2008 r. W stosunku do grudnia 2008 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w 24 spośród 34 działów przemysłu.

Kurs walutowy

W drugiej połowie lutego 2009 r. nastąpiło odwrócenie trendu deprecjacyjnego nominalnego kursu złotego względem euro, dolara amerykańskiego i franka szwajcarskiego. Złoty umacniał się do połowy kwietnia, po czym zaczął się osłabiać. Deprecjacja polskiej waluty trwała do połowy czerwca, przy czym jej skala była mniejsza niż skala wcześniejszej aprecjacji. Następnie złoty ulegał dalszemu umocnieniu, trwającemu do końca sierpnia 2009 r. Od 18 lutego do 31 sierpnia 2009 r. złoty umocnił się o 26% wobec dolara amerykańskiego, o 18% wobec franka szwajcarskiego oraz o 16% wobec euro. W kierunku aprecjacji złotego oddziaływały przede wszystkim czynniki globalne, w tym spadek awersji do ryzyka na globalnych rynkach finansowych, prowadzący do poprawy nastawienia uczestników rynku względem walut gospodarek wschodzących. Poczynając od września 2009 r. nominalny kurs złotego względem euro, dolara amerykańskiego i franka szwajcarskiego był bardziej stabilny niż w pierwszej części roku, jednakże jego zmienność pozostawała podwyższona w stosunku do poziomów sprzed września 2008 r.

Giełda Papierów Wartościowych

W pierwszych miesiącach 2009 r. krajowy rynek kapitałowy był ściśle skorelowany z rynkiem globalnym, który kontynuował zniżki w następstwie ogólnosiwiatowego spowolnienia gospodarczego wywołanego kryzysem finansowym. Na giełdzie dominowały spadki, następował odpływ środków z funduszy inwestycyjnych, główne indeksy zanotowały najniższe poziomy od roku. Największe odreagowanie półtorarocznej bessy nastąpiło w marcu i kwietniu. W kolejnych miesiącach notowano silne wzrosty, aż do początku IV kwartału 2009 r., kiedy rynek wszedł w fazę trendu bocznego. W 2009 r. indeks WIG wzrósł o 47%, WIG20 wzrósł o 33%, mWIG40 o 55%, a sWIG80 62%.

1.2. Zdarzenia wewnętrzne mające znaczący wpływ na sytuację finansową Banku

Rating

W dniu 2 listopada 2009 r. agencja ratingowa Fitch Ratings, w wyniku rocznego badania ratingowego, potwierdziła wiarygodność kredytową Banku i utrzymała ratingi dla Banku Ochrony Środowiska S.A. na następującym poziomie:

Ocena długoterminowa	BBB	dla poziomu inwestycyjnego skala: AAA, AA, A, BBB; dla poziomu spekulacyjnego skala: BB, B, CCC, CC, C, DDD, DD, D; oba poziomy z możliwością dodania znaku + lub - w zależności od głównej kategorii ratingowej, znaki te nie są dodawane do kategorii AAA oraz kategorii poniżej CCC
Ocena krótkoterminowa	F3	w skali ocen od najwyższej do najniższej: F1, F2, F3, B, C, D, kategoria F1 może mieć dodany znak +
Ocena indywidualna	D	w skali ocen od najwyższej do najniższej: A, B, C, D, E; dodatkowo mogą być stosowane: A/B, B/C, C/D, D/E
Ocena wsparcia	2	w skali ocen od najwyższej do najniższej: 1, 2, 3, 4, 5 z możliwością dodania litery T.

Podwyższenie kapitału zakładowego BOŚ S.A.

W dniu 9 grudnia 2009 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego BOŚ S.A. w drodze emisji akcji serii „O” i pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru akcji niniejszej emisji. Wysokość emisji wyniosła 1 320 245 akcji o cenie nominalnej 10 zł za jedną akcję. Zgodnie z ww. uchwałą emisja miała charakter subskrypcji prywatnej i była skierowana do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zamian za wniesienie aportów w postaci akcji spółek: Centrozap S.A., Stalexport – Autostrady S.A., Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. oraz udziałów w spółce Kemipol Sp. z o.o., o łącznej wartości 96 153 tys. zł.

Do końca 2009 roku emisja nie została zarejestrowana przez sąd, ponieważ Komisja Nadzoru Finansowego nie wydała decyzji w sprawie zgody na zmianę § 28 Statutu Banku dotyczącego wysokości kapitału zakładowego Banku.

Zwiększenie funduszy własnych poprzez zaciągnięcie zobowiązania podporządkowanego

W dniu 4 listopada 2009 r. BOŚ S.A. przydzielił 120 obligacji zwykłych, niezabezpieczonych, na okaziciela, serii A, o łącznej wartości nominalnej 120 mln zł, oprocentowanych według stopy bazowej WIBOR 6M plus marża, o półrocznym okresie odsetkowym i 10-letnim terminie wykupu. Obligacje były oferowane w trybie wskazanym w art. 9 pkt 3 Ustawy o obligacjach, to jest do grupy nie większej niż 99 osób poprzez skierowanie propozycji nabycia do potencjalnego Obligatariusza (szerzej w Rozdz. II pkt. 1.2.5.).

Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zaklasyfikowanie ww. obligacji jako zobowiązania podporządkowanego w dniu 3 marca 2010 r.

Zmiany organizacyjne

W związku z realizacją przyjętej Strategii BOŚ S.A. na lata 2009 – 2013, nastąpiły w 2009 r. zmiany w strukturze organizacyjnej Centrali Banku, polegające na:

- oddzieleniu, funkcji zarządzania produktami od koordynowania i wsparcia struktur sprzedażowych,
- utworzeniu komórki organizacyjnej, której zadaniem będzie oferowanie klientom Banku usług faktoringowych,
- utworzeniu komórki organizacyjnej zajmującej się zarządzaniem projektami w Banku.

Zmiany w zakresie ryzyka kredytowego

W 2009 r. w obszarze kredytów detalicznych podjęto działania ograniczające ryzyko kredytowe poprzez rozszerzenie stosowania oceny scoringowej dla kredytów gotówkowych i mieszkaniowych.

Utrzymano zawieszenie udzielania przez Bank kredytów i pożyczek na cele mieszkaniowe walutowych w CHF i denominowanych na CHF, co zmniejszyło udział kredytów walutowych w portfelu udzielonych kredytów na cele mieszkaniowe (spadek w ciągu roku o ok. 5%).

1.3. BOŚ S.A. na tle sektora bankowego

Udział Banku w sektorze banków komercyjnych na koniec 2009 r. (analiza banków komercyjnych obejmuje wszystkie banki łącznie z bankami spółdzielczymi oraz SKOK z wyłączeniem NBP), wynosił:

- 1,06% - w zakresie sumy bilansowej, wobec 1,02% na koniec 2008 r.
- 1,19% - w zakresie zobowiązań ogółem, wobec 1,15% na koniec 2008 r.
- 1,17% - w zakresie należności ogółem, wobec 1,04% na koniec 2008 r.

2. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI BANKU

Podstawowym celem Banku jest efektywne gospodarowanie kapitałami akcjonariuszy i środkami pieniężnymi powierzonymi przez klientów, zapewniające dochodowość działalności i bezpieczeństwo powierzonych środków.

Naczelną misją Banku jest wspieranie działań służących rozwojowi przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska oraz rynku produktów i usług związanych z ekologią.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych, w tym: gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów, dokonywanie rozliczeń pieniężnych, wykonywanie innych usług bankowych, a także świadczenie finansowych usług konsultacyjno-doradczych.

3. PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU

3.1. Informacje wstępne

Bank posiada w swojej ofercie produkty (depozytowe, kredytowe, rozliczeniowe) oferowane wszystkim grupom klientów, jak również produkty skierowane bezpośrednio do wybranych grup klientów Banku. Bank wyodrębnia następujące piony biznesowe: pion korporacji i finansów publicznych oraz pion detaliczny. W ramach pionu korporacji i finansów publicznych Bank dodatkowo wyodrębnia podstawowe segmenty klientów: klientów korporacyjnych, klientów segmentu finansów publicznych i funduszy ekologicznych. Warunki i zasady współpracy z poszczególnymi grupami klientów są dostosowywane przez Bank do zmieniających się warunków rynkowych oraz potrzeb klientów, a ich celem jest wzrost efektywności obsługi.

Oferta produktowa BOŚ S.A. wyróżnia się na rynku produktami związanymi ze wspieraniem przedsięwzięć proekologicznych, które są oferowane we wszystkich segmentach klientów Banku.

3.2. Działalność proekologiczna

Działalność proekologiczna Banku dotyczy w głównej mierze udzielania kredytów na przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska. Oferta proekologiczna obejmuje kredyty udzielane we współpracy z donatorami oraz produkty własne. Oferta jest zróżnicowana i dostosowana do potrzeb różnych podmiotów - klientów korporacyjnych, klientów segmentu finansów publicznych oraz klientów indywidualnych. Kredyty udzielane we współpracy z funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej oferowane są klientom na warunkach preferencyjnych. W 2009 r. Bank współpracował w tym zakresie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej "Counterpart Fund".

W ramach współpracy z donatorami udzielano:

- kredytów z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania na inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
- kredytów ze środków lub z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, głównie na inwestycje dotyczące termomodernizacji budynków, odnawialnych źródeł energii, modernizacji systemów grzewczych, budowy małych oczyszczalni ścieków i budowy kanalizacji;
- kredytów ze środków EFRWP "Counterpart Fund" na przedsięwzięcia związane z zaopatrzeniem w wodę, z zakresu budowy dróg oraz agroturystyki.

Udzielane przez Bank kredyty komercyjne posiadały również inne elementy preferencji, np. finansowanie 100% kosztów inwestycji (kredyty na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska), premię skutkującą obniżeniem kwoty zadłużenia (kredyty udzielane na podstawie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów we współpracy z BGK).

Wartość kredytów proekologicznych na koniec 2009 r. wyniosła 2 022,2 mln zł, wobec 1 764,9 mln zł na koniec 2008 r. Udział kredytów proekologicznych w kredytach ogółem stanowi 20,8%.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. udzielono kredytów proekologicznych w łącznej kwocie 652,2 mln zł, wobec 639,3 mln zł w roku 2008. Najwięcej kredytów udzielono w segmencie finansów publicznych (370,2mln zł).

W 2009 r. wprowadzono do oferty Banku wykup EKO wierzytelności (opisany w pkt 3.4. Obsługa klientów korporacyjnych).

Ponadto w 2009 r. zmodyfikowano ofertę proekologiczną w zakresie udzielania kredytów na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie Środowiska, ofertę kredytów udzielanych w ramach Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów we współpracy z BGK oraz w związku ze zmianą Ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym.

3.3. Obsługa klientów detalicznych

Kompleksowa oferta Banku dla klientów detalicznych obejmuje niemal wszystkie produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym, w tym szeroki wybór produktów proekologicznych. Ofertę, uzupełniają produkty bancassurance i oferta inwestycyjna.

Bank jest dystrybutorem jednostek uczestnictwa dwóch TFI oraz oferuje swoim klientom usługę Zarządzania Aktywami świadczoną wspólnie z Domem Maklerskim BOŚ S.A. W grudniu Bank podpisał umowę dystrybucyjną z IDEA TFI S.A. zwiększając ofertę funduszy o kolejne 7.

Dodatkowo Bank Ochrony Środowiska S.A. oferował strukturyzowany produkt inwestycyjny w formie polisy ubezpieczeniowej z TU na Życie Europa S.A.

Najbardziej istotnym produktem kredytowym dla klientów indywidualnych pozostał kredyt hipoteczny.

Dążąc do spełnienia oczekiwań klientów i ich firm, Bank w ofercie produktowej dla mikroprzedsiębiorstw posiadał w 2009 roku:

- Pakiet „Jantar”,
- Pakiet „Jantar Start”,
- Pakiet „ekoJantar”

oraz dla wspólnot mieszkaniowych - Pakiet „Arkada”.

Ponadto, klientom tym Bank oferuje komercyjne produkty kredytowe, takie jak: pożyczki dla mikroprzedsiębiorstw, kredyty obrotowe w rachunku kredytowym i bieżącym, karty kredytowe – VISA Business dla mikroprzedsiębiorstw, kredyty inwestycyjne, a także kredyty z zakresu finansowania projektów ekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne) oraz warunkowe promesy kredytowe.

Najistotniejsze produkty wprowadzone i zmodyfikowane w 2009 r. oraz osiągnięte wielkości sprzedażowe najważniejszych produktów według stanu na 31 grudnia 2009 r.:

- Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy KONTO WYJĄTKOWE z:
 - pakietem produktów i usług,
 - pakietem produktów i usług START,
 - pakietem produktów i usług VIP,Produkt jest sprzedawany od 11 maja 2009 r.
Klienci Banku posiadali 64,7 tys. otwartych rachunków KONTO WYJĄTKOWE na koniec 2009 r.
- Lokata dynamiczna – w sprzedaży od 12 stycznia 2009 r.
- Lokata na Dzień Dobry - produkt sprzedawany od 11 lutego 2009 r.
Stan środków na 31 grudnia 2009 r. wyniósł 655,8 mln zł.
- Lokata Każdy Dzień Dobry - jednodniowa lokata o stałym oprocentowaniu wprowadzona do oferty Banku z dniem 5 października 2009 r.
Stan środków na 31 grudnia 2009 r. wyniósł 536,8 mln zł.
- Lokata internetowa - prowadzona na okres 3, 6 i 12 miesięcy wg stałej stawki procentowej. Warunkiem otwarcia lokaty jest złożenie przez klienta wniosku o otwarcie lokaty za pośrednictwem strony www.bosbank.pl. Termin wprowadzenia do oferty - 5 października 2009 r.
- Lokata zyskaj ze świątkiem - prowadzona na okres 3, 6 i 12 miesięcy wg stałej stopy procentowej lokata z celem proekologicznym. Termin wdrożenia - 9 listopada 2009 r.
- Piątka na Piątkę - produkt inwestycyjny w formie grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z gwarancją kapitału. Produkt wprowadzony 3 sierpnia 2009 r.
- Kredyt hipoteczny - z dniem 16 marca 2009 r. uatrakcyjniono ofertę kredytów hipotecznych. Wartość kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank (wg wartości nominalnej) wyniosła 2 740 mln zł według stanu na koniec 2009 r.
- Jednorazowy kredyt giełdowy na zakup akcji PGE S.A. w trybie pierwszej oferty publicznej - kredyt był oferowany w okresie od 16 października 2009 r. do 23 października 2009 r. wyłącznie posiadaczom rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DM BOŚ S.A. Wartość sprzedaży tych kredytów wyniosła 1 800,8 mln zł.

3.4. Obsługa klientów korporacyjnych

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) pozostaje dla BOŚ S.A. jednym z najważniejszych segmentów rynku. Bank konstruując szeroką ofertę produktów depozytowych i kredytowych posiada bazę w oparciu o którą dla każdego klienta może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb.

W zakresie oferty depozytowej Bank posiada zarówno standardowe rachunki bieżące pełniące funkcje rozliczeniowe jak i oferty pakietowe.

Na początku lutego 2009 r. do oferty Banku został wprowadzony Pakiet e-BOŚ Plus. Nowy pakiet dedykowany jest firmom z obszaru MSP, które mogą korzystać z:

- obsługi bieżącej na preferencyjnych warunkach w stosunku do oferty standardowej,
- atrakcyjnych lokat internetowych oraz
- wysokiego limitu overdraft (do 200 tys. zł) udzielanego na uproszczonych zasadach.

Na koniec grudnia 2009 r. sprzedaż pakietów e-BOŚ Plus przekroczyła 800 szt.

W lutym 2009 r. Bank poszerzył swoją ofertę lokat dedykowanych dla klientów korporacyjnych o krótkoterminowe lokaty internetowe dostępne wyłącznie dla klientów Banku posiadających rachunek bieżący i system bankowości elektronicznej BOŚBank24 iBOSS. Wprowadzono Lokaty 7 i 14 dniowe o korzystnym stałym oprocentowaniu.

W maju 2009 została udostępniona klientom Banku Usługa Masowe Płatności Przychodzące – Usługa MPP - adresowana do Firm i Instytucji posiadających masowych odbiorców produktów i usług, dużą liczbę jednostek terenowych oraz dużą liczbę wpłat gotówkowych. Usługa Masowe Płatności Przychodzące MPP polega na przetworzeniu, identyfikacji i konsolidacji płatności masowych, kierowanych na rachunek bankowy klienta, do postaci jednego pliku wynikowego.

Dostęp do rachunków oraz oferty lokacyjnej zapewniony jest zarówno przez sieć oddziałów w całej Polsce jak i przez elektroniczne kanały dystrybucji. Dzięki posiadaniu w ofercie dwóch systemów bankowości elektronicznej: systemu internetowego Bośbank24-IBOSS oraz systemu home banking BOSCOM, Bank pozostawia Klientom możliwość elastycznego wyboru elektronicznych kanałów dostępu.

W roku 2009 Bank wdrożył usługę wyciągów elektronicznych oferowanych Klientom za pośrednictwem systemu internetowego BOŚBank24-IBOSS.

W zakresie produktów kredytowych Bank oferuje różnorodne możliwości finansowania zarówno krótkoterminowego, jak i długoterminowego. Bank uczestniczy we współfinansowaniu przedsięwzięć z udziałem środków unijnych oraz z zakresu inwestycji proekologicznych.

Kredyty inwestycyjne to najbardziej popularne produkty kredytowe Banku. Ten sposób finansowania umożliwia realizację zaplanowanych przedsięwzięć rozwojowych w tym przedsięwzięć mających na celu realizację potrzeb związanych z ochroną środowiska.

Oferta zapewnia elastyczne podejście do projektu inwestycyjnego. Do indywidualnych wymagań klienta dostosowujemy okres kredytowania, wysokość kredytu, warunki wypłaty i wykorzystania kredytu. Produkt jest dostępny w kilku walutach.

Bank posiada o ofercie całą gamę produktów krótkoterminowych udzielanych na finansowanie bieżącej działalności firm. Kredyty te mogą być udzielane bądź w formie kredytu w rachunku bieżącym bądź w formie kredytu w rachunku kredytowym (limit odnawialny lub nieodnawialny). Kredyty obrotowe udzielane są na okres do 3 lat z możliwością automatycznego przedłużenia na kolejne okresy bez konieczności składania wniosku i spłaty kredytu.

W maju 2009 wprowadzono do oferty Banku produkt wykup EKO wierzytelności, stanowiący uzupełnienie dotychczasowej oferty Banku skierowanej do przedsiębiorców działających w sferze ekologii. Jest to produkt, który został opracowany z myślą o poprawie płynności finansowej wykonawców i dostawców realizujących inwestycje proekologiczne.

W sierpniu 2009 r. wprowadzony został do oferty Kredyt Technologiczny i Kredyt Technologiczny Plus. Kredyt przyznawany jest na sfinansowanie inwestycji technologicznych mających na celu zakup i wdrożenie nowej technologii, stosowanej na świecie nie dłużej niż 5 lat oraz uruchomienie na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług.

We wrześniu 2009 r. do oferty wprowadzona została Karta kredytowa Visa Business. Karta kredytowa Visa Business przeznaczona jest dla Klientów sektora bankowości korporacyjnej i finansów publicznych.

W zakresie oferty unijnej wprowadzono ułatwienia proceduralne dla klientów ubiegających się o promesę unijną oraz uproszczenia w zakresie dokumentacji przedstawianej przez klienta.

3.5. Obsługa segmentu finansów publicznych

W 2009 r. Bank kontynuował współpracę z około 1/3 jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Dla części z nich prowadził kompleksową obsługę budżetów, w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych (poprzez wykorzystanie produktów i usług bankowych oraz innych instrumentów udostępnianych przez Bank).

Dla klientów segmentu finansów publicznych Bank oferuje wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty BOŚ S.A. stanowią produkty służące

finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców i samorządów. Ponadto Bank oferuje wykup wierzytelności przysługujących od jednostek samorządu terytorialnego.

Jedną z ważnych form współpracy Banku z klientami w/w segmentu jest świadczenie kompleksowej obsługi emisji obligacji komunalnych, obejmującej: przygotowanie emisji, prowadzenie ewidencji i depozytu obligacji oraz obsługę płatności wynikających z emisji (szczegółowe informacje w pkt 3.9.2. – Organizacja niepublicznych emisji obligacji komunalnych dla samorządów terytorialnych Bank oferuje także produkty o wysokim standardzie dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

3.6. Obsługa funduszy ekologicznych

Współpraca Banku z funduszami ekologicznymi polega przede wszystkim na wspólnym finansowaniu projektów ekologicznych. Dla niektórych funduszy Bank prowadzi kompleksową obsługę bankową (wybór oferty Banku w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych). Ponadto fundusze korzystają z wybranych produktów bankowych.

W 2009 r. Bank, jak w okresach poprzednich, współpracował w zakresie obsługi depozytowej z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Udział środków ulokowanych przez fundusze ekologiczne w łącznym poziomie środków depozytowych pozyskanych przez oddziały Banku na koniec 2009 r. wynosił 10,3% wobec 14,5% na koniec poprzedniego roku.

3.7. Rynek pieniężny i kapitałowy

Bank w ramach swojej działalności na rynku kapitałowo-pieniężnym, koncentruje się na transakcjach związanych z obsługą klientów korporacyjnych, głównie w zakresie wymiany walut. Ponadto, w ramach zarządzania strukturą bilansu Banku, prowadzi operacje na rynku krajowych papierów skarbowych oraz na rynku instrumentów pochodnych stopy procentowej.

3.8. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi

Bank kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi zwłaszcza z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz Bankiem Rozwoju Rady Europy, które należą do jednych z największych kredytodawców Banku.

W dniu 3 grudnia 2009 r. podpisana została umowa linii kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w wysokości 75 mln EUR przeznaczona na finansowanie projektów inwestycyjnych związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury, ochroną środowiska, podmiotów sektora publicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstw, współfinansowanie projektów będących częścią programów i projektów pomocowych UE.

BOŚ S.A. podjął również negocjacje nowej umowy linii kredytowej z Bankiem Rozwoju Rady Europy.

Aktywna współpraca odbywała się także z niemieckim bankiem KfW (dawniej Kreditanstalt für Wiederaufbau), który również należy do największych kredytodawców BOŚ S.A. W ofercie Banku znajdują się długoterminowe kredyty dla MSP na realizację inwestycji przyjaznych środowisku.

Ponadto 16 grudnia 2009 r. podpisana została kolejna linia kredytowa z KfW w wysokości 30 mln EUR na okres 8 lat przeznaczona na finansowanie projektów związanych z redukcją emisji dwutlenku węgla w ramach Programu Efektywności Energetycznej w Budynkach i Programu Modernizacji Kotłowni.

W dniu 18 grudnia 2009 r. została podpisana przez Bank Erste Group Bank AG, Intesa Sanpaolo Bank Ireland PLC, Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG i Unicredit Bank Austria AG z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. umowa pożyczki syndykowanej w wysokości EUR 35 mln na okres do 31 lipca 2010r. na finansowanie potrzeb Banku.

3.9. Bankowość inwestycyjna

Działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym BOŚ S.A. prowadzi w ograniczonym zakresie.

W celu zapewnienia możliwości oferowania kompleksowej obsługi produktowej klientom Banku, BOŚ S.A. nie wyklucza zaangażowania kapitałowego w podmioty o profilu uzupełniającym zakres jego usług i oferowanych produktów.

W zakresie działalności inwestycyjnej, Bank przede wszystkim świadczy usługi w obszarze organizacji obsługi niepublicznych emisji obligacji komunalnych.

3.9.1. Portfel inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. wartość bilansowa portfela inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych Banku wynosiła 116,6 mln zł, z czego 21,9 mln zł stanowiły akcje DM BOŚ S.A. – spółki zależnej Banku, a 94,7 mln zł kapitałowe papiery wartościowe w portfelu dostępnym do sprzedaży.

Wzrost wartości inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych wynika głównie z podjęcia przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. uchwały w dniu 9 grudnia 2009 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego BOŚ S.A. w drodze emisji 1 320 245 akcji serii „O” w zamian za wniesienie przez NFOŚiGW aportów w postaci akcji spółek:

- Centrozap S.A. w liczbie 10 108 453 szt.,
 - Stalexport Autostrady S.A. w liczbie 12 255 116 szt.,
 - Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w liczbie 135 820 szt.,
 - Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w liczbie 1.509.090 szt.,
- oraz udziałów Spółki Kemipol Sp. z o.o. w liczbie 115 szt.

3.9.2. Organizacja niepublicznych emisji obligacji komunalnych dla samorządów terytorialnych

W całym 2009 r. Bank podpisał 13 umów organizacji emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 148,8 mln zł, wobec 13 umów podpisanych w całym 2008 r. o łącznej wartości 164,4 mln zł. Bank zawarł jedną umowę w ramach konsorcjum, którego liderem jest PKO BP SA na emisję obligacji amortyzowanych w łącznej kwocie 300 mln zł, w tym udział BOŚ S.A. wyniósł 50 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 r.:

Bank obsługiwał 67 programów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 598,1 mln zł, wobec 58 programów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 474,6 mln zł na 31 grudnia 2008 r.

Wartość bilansowa obligacji komunalnych znajdujących się w portfelu Banku wynosiła 446,6 mln zł, co oznacza 50,82% wzrostu w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2008 r. (296,2 mln zł).

Łączne zadłużenie emitentów obligacji komunalnych z tytułu emisji organizowanych przez Bank po cenie nominalnej wynosiło 488,64 mln zł, co oznacza 43,6% wzrostu w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2008 r. (340,3 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 r. BOŚ S.A. utrzymał pozycję w czołówce organizatorów emisji obligacji komunalnych, uzyskując:

- 4 miejsce na rynku pod względem liczby obsługiwanych programów emisji,
- 5 miejsce pod względem zadłużenia emitentów.

Rentowność obligacji komunalnych znajdujących się w portfelu Banku jest zmienna, ale ma stałą wartość w kolejnych rocznych lub półrocznych oraz kwartalnych okresach odsetkowych, równą sumie średniej ważonej rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych z przetargów poprzedzających rozpoczęcie okresu odsetkowego lub średniej arytmetycznej stawek WIBOR 3M, 6M lub 1R (w jednym przypadku WIBOR 1M) i marży dla inwestorów.

4. GŁÓWNE RYNKI ZBYTU I UZALEŻNIENIE OD PARTNERÓW

4.1. Kanały dystrybucji

W Banku Ochrony Środowiska S.A., wg stanu na 31 grudnia 2009 r. funkcjonowały 104 placówki, tj:

- 21 oddziałów,
- 83 oddziałów operacyjnych.

W celu szerszego dotarcia do klientów z ofertą, Bank współpracuje z pośrednikami finansowymi.

W BOŚ S.A. aktywnie wykorzystywane są następujące kanały elektroniczne:

- bankowość internetowa pod nazwą "Twoje e-Konto", przeznaczona dla klientów detalicznych oraz "iBOSS", przeznaczona dla klientów pionu korporacji i finansów publicznych,
- home-banking o nazwie BOSCOM, przeznaczona dla klientów chcących korzystać z łączności modemowej,
- bankowość telefoniczna.

4.2. Liczba obsługiwanych klientów, rachunków i kart płatniczych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2008	Dynamika
		w tys. szt.		31.12.08=100
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.				
1.	Liczba klientów	195,2	154,2	126,6
1.1.	Liczba klientów detalicznych	187,3	146,9	127,5
1.2.	Liczba klientów pionu korporacji i finansów publicznych	7,9	7,3	108,2
2.	Liczba rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych	112,9	64,3	175,6
3.	Karty płatnicze i kredytowe klientów indywidualnych	113,6	82,3	138,0
4.	Karty płatnicze i kredytowe klientów instytucjonalnych	8,0	7,3	109,6
5.	Liczba klientów detalicznych korzystających z kanałów elektronicznych	82,6	48,1	171,7
6.	Liczba klientów pionu korporacji korzystających z kanałów elektronicznych	5,4	4,3	125,6
7.	Liczba placówek (w szt.)	104	103	101,0

4.3. Uzależnienie od partnerów

W analizowanym okresie Bank nie posiadał klientów, których udział osiągałby co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży Banku ogółem.

4.4. Koncentracja sektorowa i geograficzna

Koncentracja sektorowa

Analiza portfela kredytowego Banku na koniec grudnia 2009 r. wykazała, że łączny udział branż gospodarki narodowej o zadłużeniu stanowiącym 2% i powyżej ogólnej wartości portfela kredytowego wyniósł 53,7% i odnosił się do 7 branż (na koniec 2008 roku odnotowano 53,9% udziału tych branż w portfelu ogółem). Łączny udział należności zagrożonych w portfelu największych branż wyniósł na koniec badanego okresu 2,8%.

Koncentracja geograficzna

Bank działa na rynku polskim, a jego aktywność skorelowana jest z potencjałem ekonomicznym regionów oraz ich zaangażowaniem w realizację przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska.

Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem zastała zamieszczona w nocie 6.1.5. Informacji dodatkowej do

rocznego sprawozdania finansowego.

5. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE BANKU

5.1. Powiązania organizacyjne i kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. pełnił rolę dominującą wobec Domu Maklerskiego BOŚ S.A. Jego jednostką zależną, jest zawiązana w dniu 12 sierpnia 2009 roku spółka BOŚ Eko Profit S.A (zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 2 września 2009 r.).

Jednostką dominującą wobec BOŚ S.A. był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Za podmioty powiązane uznaje się również kluczowy personel kierowniczy.

5.2. Główne inwestycje

Na realizację zadań inwestycyjnych wydatkowano w roku ubiegłym 30,9 mln zł. Wydatki te obejmowały nakłady na:

- informatykę (licencje i sprzęt informatyczny)
- modernizację budynków i budowli,
- Centralny System Informatyczny,
- urządzenia techniczne, narzędzia, przyrządy, wyposażenie pozostałe.

Większość nakładów inwestycyjnych poniesiono na rozwój informatyczny Banku oraz rozbudowę i modernizację sieci sprzedaży.

Inwestycje realizowane w 2009 r. finansowane były ze środków własnych.

5.3. Opis transakcji z podmiotami powiązanymi

Opis transakcji z podmiotami powiązanymi został zamieszczony w nocie 45 Informacji dodatkowej do rocznego sprawozdania finansowego.

6. INFORMACJE O UMOWACH BANKU

6.1. Umowy znaczące

W 2009 r. Bank informował w raportach bieżących o wszystkich zawartych umowach znaczących dla działalności emitenta.

6.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru

- 1) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 29 grudnia 2008 r. w sprawie uczestnictwa w Systemie Zdarzeń z Obszaru Ryzyka Operacyjnego;
- 2) Umowa dodatkowa z NBP zawarta w dniu 18 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad zawierania i rozliczania transakcji;
- 3) Umowa ramowa z NBP zawarta w dniu 4 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad zawierania i rozliczania transakcji;
- 4) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 15 maja 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Bankowy Rejestr;
- 5) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu technicznego i przenoszenia praw z papierów wartościowych;
- 6) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu lombardowego i ustanowienia zastawu zabezpieczającego ten kredyt;

- 7) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 25 lutego 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Dokumentów Zastrzeżonych;
- 8) Umowa z NBP zawarta w dniu 25 kwietnia 2007 r. w sprawie przekazywania informacji sprawozdawczych do NBP i korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej;
- 9) Umowa z NBP zawarta w dniu 3 marca 2005 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku RTGS w systemie Sorbnet-Euro (w dniu 15 maja 2008 r. zawarto porozumienie dotyczące wprowadzenia tekstu jednolitego przedmiotowej umowy);
- 10) Umowa z NBP zawarta w dniu 9 października 2003 r. o prowadzenie rachunku i konta depozytowego papierów wartościowych w Rejestrze Papierów Wartościowych;
- 11) Umowa rachunku lokaty terminowej banku w złotych w NBP zawarta w dniu 13 grudnia 2001 r.;
- 12) Umowa rachunku bankowego zawarta w dniu 30 czerwca 2000 r. między NBP a BOŚ S.A. (z późniejszymi zmianami).

6.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

6.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych

- 1) Umowa zawarta w dniu 27 czerwca 2008 r. z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest przeprowadzenie przeglądu jednostkowego skróconego sprawozdania finansowego Banku i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 6 miesięcy i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2008 r.;
- 2) Umowa zawarta w dniu 22 czerwca 2009 r. z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest przeprowadzanie przeglądu półrocznych sprawozdań finansowych Banku i półrocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych Banku i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. sporządzanych za okresy sprawozdawcze 2009 i 2010.

6.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych

- 1) Umowa zawarta w dniu 15 grudnia 2008 r. zawarta z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. na wykonanie uzgodnionych procedur;
- 2) Umowa zawarta w dniu 15 grudnia 2008 r. zawarta z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. na przeprowadzenie szkolenia;
- 3) Umowa z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. o świadczenie usług doradczych zawarta w dniu 19 maja 2008 r.;
- 4) Umowa z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp.k. o świadczenie usług doradczych zawarta w dniu 8 stycznia 2009 r.;
- 5) Umowa z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp.k. o zakazie ujawniania informacji zawarta w dniu 6 stycznia 2009 r.;
- 6) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. na wykonanie uzgodnionych procedur zawarta w dniu 24 lipca 2009 r.;
- 7) Umowa z Ernst&Young Sp. z o.o. o świadczenie usług doradztwa podatkowego zawarta w dniu 4 grudnia 2009 r.;
- 8) Umowa zawarta w dniu 30 grudnia 2009 r. zawarta z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. i Wspólnicy sp.k. na świadczenie usług doradczych.

6.3.3. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych

Wynagrodzenie Ernst&Young Audit Sp. z o.o. z tytułu przeglądów i badań jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

• za przegląd sprawozdania półrocznego w 2008 r.	176 900,00 zł
• za badanie sprawozdania rocznego 2008 r.	378 200,00 zł
• dodatkowe koszty bezpośrednie	16 653,00 zł

- za przegląd sprawozdania półrocznego w 2009 r. 131 150,00 zł
- za badanie sprawozdania rocznego 2009 r. 289 750,00 zł
- dodatkowe koszty bezpośrednie 12 627,00 zł

Wynagrodzenie Ernst&Young Audit Sp. z o.o. z tytułu szkoleń, doradztwa i innych:

- za 2009 135 500,00 zł

Wynagrodzenie Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. z tytułu usług doradczych i szkolenia:

- za 2008 63 440,00 zł
- za 2009 2 867 714,92 zł

Wynagrodzenie Ernst&Young Academy of Business Sp. z o.o. z tytułu szkoleń:

- za 2009 1 131,40 zł

Wynagrodzenie Ernst&Young Sp. z o.o. z tytułu doradztwa podatkowego

- za 2009 31 598,00 zł

II. WYNIKI FINANSOWE BANKU

1. BILANS BANKU

Suma bilansowa Banku wyniosła 11 977,7 mln zł na koniec 2009 r. W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. była wyższa o 8,0%.

1.1. Aktywa i pasywa Banku, z punktu widzenia płynności

Aktualna struktura bilansu Banku charakteryzująca się wysokim udziałem środków stabilnych (części funduszy własnych, długoterminowych pożyczek od banków, osadu depozytowego) po stronie pasywnej oraz znaczącym udziałem aktywów płynnych po stronie aktywnej nie niesie zagrożenia z tytułu płynności. Bank podejmuje szereg działań dla pozyskania nowych depozytów. Utrzymywanie zrównoważonego wzrostu bazy depozytowej i zadłużenia kredytowego zapewnia utrzymanie bezpiecznego poziomu płynności.

Płynność bieżąca Banku zapewniona jest poprzez posiadanie środków płynnych, szybkozbywalnych aktywów oraz możliwość pozyskania krótkoterminowych depozytów z rynku międzybankowego. Zarząd na wniosek odpowiednich komórek Banku, zatwierdza, ustalone zgodnie z wewnętrzną metodologią, minimalne limity środków, jakie muszą być dostępne w celu zapewnienia bieżącej płynności.

Wielkość niedopasowania terminów zapadalności i wymagalności aktywów i zobowiązań ma podstawowe znaczenie dla zarządzania Bankiem. BOŚ S.A. stosuje zweryfikowane modele pozwalające ocenić maksymalny bezpieczny poziom zróżnicowania struktury terminowej. Bank utrzymuje rezerwę środków na realizację zobowiązań pozabilansowych zgodnie z wyliczonym prawdopodobieństwem ich realizacji.

1.2. Kapitał własny i zobowiązania Banku

1.2.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań Banku

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Dynamika 31.12.08=100
		tys. zł	%	tys. zł	%	
1.	Zobowiązania wobec BC	143	0,0	128	0,0	111,7
2.	Zobowiązania wobec innych banków	1 366 541	11,4	893 199	8,1	153,0
3.	Pochodne instrumenty finansowe	14 499	0,1	61 918	0,6	23,4
4.	Zobowiązania wobec klientów	9 382 713	78,3	9 179 773	82,7	102,2
5.	Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	160	0,0	210	0,0	76,2
6.	Zobowiązania podporządkowane	121 377	1,0	0	0,0	x
7.	Rezerwy	15 931	0,2	15 718	0,1	101,4
8.	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku	0	0,0	6 284	0,1	0,0
9.	Pozostałe zobowiązania	195 913	1,6	70 667	0,6	277,2
10.	Kapitał własny	880 407	7,4	864 149	7,8	101,9
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		11 977 684	100,0	11 092 046	100,0	108,0

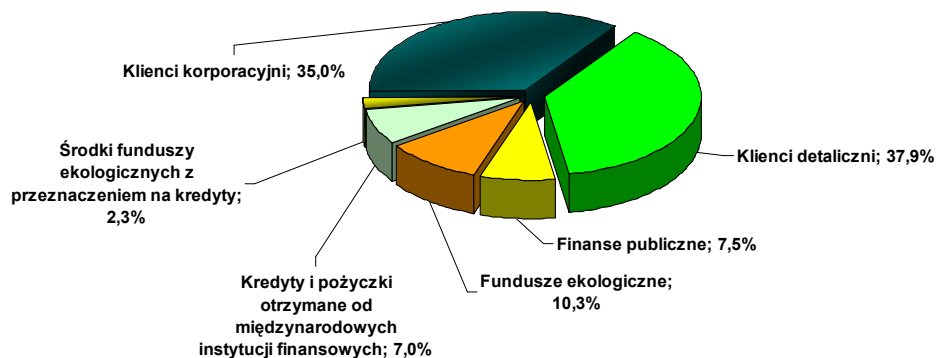
W 2009 roku tempo wzrostu zobowiązań wobec innych banków było wyższe od tempa wzrostu kapitału własnego, co przełożyło się w strukturze bilansu na wzrost udziału zobowiązań wobec innych banków o 3,3 p.p., przy jednoczesnym spadku udziału kapitału własnego o 0,4 p.p. Kapitał własny BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 880,4 mln zł i był wyższy o 1,9% w porównaniu do stanu na koniec 2008 r. Pozycja zobowiązania podporządkowane stanowiąca 1,0% udziału w strukturze bilansu powstała na skutek emisji przez Bank obligacji.

W 2009 roku BOŚ S.A. posiadał pełną zdolność do realizacji wymagalnych zobowiązań oraz finansowania akcji kredytowej i innych wydatków inwestycyjnych.

1.2.2. Źródła finansowania działalności operacyjnej Banku

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Dynamika
		tys. zł	%	tys. zł	%	31.12.08=100
1. Klienci korporacyjni		3 279 600	35,0	3 102 904	33,8	105,7
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	728 487	7,8	881 624	9,6	82,6
b.	lokaty terminowe	2 551 113	27,2	2 221 280	24,2	114,8
2. Klienci detaliczni		3 557 721	37,9	2 953 367	32,2	120,5
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	1 732 333	18,5	1 312 440	14,3	132,0
b.	lokaty terminowe	1 825 388	19,4	1 640 927	17,9	111,2
3. Finanse publiczne		706 919	7,5	901 415	9,8	78,4
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	387 311	4,1	455 298	5,0	85,1
b.	lokaty terminowe	319 608	3,4	446 117	4,9	71,6
4. Fundusze ekologiczne		962 292	10,3	1 331 851	14,5	72,3
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	32 555	0,3	25 750	0,3	126,4
b.	lokaty terminowe	929 737	10,0	1 306 101	14,2	71,2
5. Pozostali klienci		3 107	0,0	2 822	0,0	110,1
6. Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych		658 573	7,0	582 325	6,4	113,1
7. Środki funduszy ekologicznych z przeznaczeniem na kredyty		214 501	2,3	305 089	3,3	70,3
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW RAZEM		9 382 713	100,0	9 179 773	100,0	102,2

Zobowiązania BOŚ S.A. wobec klientów według stanu na 31 grudnia 2009 r. wyniosły 9 382,7 mln zł i były wyższe o 2,2% w porównaniu do stanu na koniec 2008 r. W 2009 roku doszło do znaczących zmian w strukturze depozytów. Zmniejszył się udział depozytów funduszy ekologicznych o 4,2 p.p. oraz jednostek finansów publicznych o 2,3 p.p. Natomiast wzrósł udział depozytów detalicznych o 5,7 p.p. oraz depozytów korporacyjnych o 1,2 p.p.

Zobowiązania wobec klientów - struktura segmentowa

Na dzień 31 grudnia 2009 r. największy udział w zobowiązaniach wobec klientów wynoszący 37,9% miały depozyty klientów detalicznych. Depozyty tej grupy klientów wzrosły o 20,5%. Na koniec 2009 r. wyniosły 3 557,7 mln zł. Wzrost depozytów klientów detalicznych był efektem wprowadzenia przez Bank do oferty nowych atrakcyjnych produktów depozytowych: Lokaty na Dzień Dobry, Konta Wyjątkowego, Lokaty Każdy Dzień Dobry, Lokaty zyskaj ze Świsłakiem. Bank pozyskał z tytułu tych produktów łącznie 1 386,9 mln zł, przy czym część środków pochodziła z przesunięć środków klientów z innych lokat. Dużym zainteresowaniem klientów cieszy się EKOPROFIT (1 058,8 mln zł na dzień 31 grudnia 2009 r.), produkt łączący elementy rachunku oszczędnościowego i lokaty terminowej o progresywnym oprocentowaniu.

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania depozytów pozyskanych przez sieć placówek Banku ukształtowała się w 2009 r. na poziomie 3,89% (4,60% w 2008 r.), przy czym dla depozytów złotych wyniosła 4,06% (4,78% w 2008 r.), a depozytów walutowych 0,99% (2,08% w 2008 r.).

1.2.3. Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, z uwzględnieniem terminów ich wymagalności oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach

Informacja o zaciągniętych kredytach i umowach pożyczek:

- w dniu 3 grudnia 2009 r. podpisana została umowa linii kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w wysokości 75 mln EUR przeznaczona na finansowanie projektów inwestycyjnych związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury, ochroną środowiska, podmiotów sektora publicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstw, współfinansowanie projektów będących częścią programów i projektów pomocowych UE,
- w dniu 16 grudnia 2009 r. podpisana została kolejna linia kredytowa z KfW w wysokości 30 mln EUR na okres 8 lat przeznaczona na finansowanie projektów związanych z redukcją emisji dwutlenku węgla w ramach Programu Efektywności Energetycznej w Budynkach i Programu Modernizacji Kotłów,
- w dniu 18 grudnia 2009 r. została podpisana przez Bank Erste Group Bank AG, Intesa Sanpaolo Bank Ireland PLC, Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG i Unicredit Bank Austria AG z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. umowa pożyczki syndykowanej w wysokości EUR 35 mln na okres do 31 lipca 2010r. na finansowanie potrzeb Banku. Agentem pożyczki jest Raiffeisen Zentralbank Oesterreich Aktiengesellschaft.

Informacja o zaciągniętych pożyczkach:

Lp.	Pożyczkodawca	Kwota pożyczki	Kwota do wykorzystania	Waluta	Data zawarcia umowy	Data ciągnięcia	Data spłaty kapitału
1.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	9 130 000	0	EUR	18-4-2000		18-4-2010
2.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000 000	0	EUR	25-4-2001	15-9-2011	15-9-2011
3.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	5 400 000	0	EUR	28-11-2001		28-11-2011
		4 600 000	0				28-8-2013
4.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000 000	0	EUR	4-11-2002		4-11-2012
5.	Nordic Investment Bank, Helsinki	10 000 000	5 000 000	EUR	4-12-2002		15-10-2010
6.	Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000 000	0	EUR	2-7-2003		18-12-2018
7.	European Investment Bank, Luksemburg	50 000 000	0	EUR	18-7-2003		15-3-2016
8.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	15 000 000	10 000 000	EUR	20-3-2007		15-9-2017
9.	European Investment Bank, Luksemburg	50 000 000	0	EUR*	12-11-2007		15-6-2020
10.	Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000 000	0	EUR*	17-3-2008		25-04-2023
11.	European Investment Bank, Luksemburg	75 000 000	75 000 000	EUR	3-12-2009		2022**
12.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	30 000 000	30 000 000	EUR	16-12-2009		15-03-2017
13.	Raiffeisen Zentralbank Oesterreich, Wiedeń	35 000 000	0	EUR	18-12-2009		31-07-2010
RAZEM EUR		404 130 000	120 000 000				
14.	Bayerische Landesbank, Monachium i Erste Bank der Österreichischen Sparkassen	125 000 000	0	CHF	19-8-2005		19-8-2010
15.	Bank Austria Creditanstalt AG, Wiedeń i HSH Nordbank AG, Hamburg/Kilonia	80 000 000	0	CHF	12-5-2006		19-11-2011
RAZEM CHF		205 000 000	0				

* wykorzystanie w PLN lub EUR

** Spłata w ratach półrocznych, pierwsza nastąpi w Dacie płatności przypadającej nie później w pierwszej Dacie płatności następującej po 4 rocznicy od zaplanowanej Dacie Ciągnięcia, ostatnia w Dacie płatności następującej 12 lat od zaplanowanej Dacie Ciągnięcia

1.2.4. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku

W 2009 r. BOŚ S.A. nie zaciągał kredytów, pożyczek, nie otrzymał poręczeń i gwarancji nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

1.2.5. Informacje o emisji obligacji przez Bank

W dniu 4 listopada 2009 r. BOŚ S.A. przydzielił 120 obligacji zwykłych, niezabezpieczonych, na okaziciela, serii A, zwanych dalej "Obligacjami", o łącznej wartości nominalnej 120 000 000 (sto dwadzieścia milionów) złotych, oprocentowanych według stopy bazowej WIBOR 6M plus marża, o półrocznym okresie odsetkowym i 10-letnim terminie wykupu. Obligacje były oferowane w trybie wskazanym w art. 9 pkt 3 Ustawy o obligacjach, to jest do grupy nie większej niż 99 osób poprzez skierowanie propozycji nabycia do potencjalnego Obligatariusza.

Cel emisji: zwiększenie skali działalności, zgodnie ze strategią rozwoju Banku, przy zapewnieniu bezpieczeństwa kapitałowego i zwrotu z kapitału odpowiadającego oczekiwaniom Akcjonariuszy.

Rodzaj wyemitowanych Obligacji: obligacje zwykłe na okaziciela serii A o oprocentowaniu zmiennym, nieposiadające formy dokumentu (art. 5a ust.1 Ustawy o obligacjach), zapisane w ewidencji prowadzonej przez Dom Maklerski BOŚ S.A. Obligacje stanowią – z chwilą wydania decyzji Komisji Nadzoru Finansowego - zobowiązanie podporządkowane Emitenta w rozumieniu art. 127 ust. 3 pkt 2 ppkt b ustawy Prawo Bankowe.

Łączna wielkość emisji: 120 Obligacji o łącznej wartości nominalnej 120 000 000 (sto dwadzieścia milionów) złotych.

Wartość nominalna i cena emisyjna jednej Obligacji: cena emisyjna jest równa wartości nominalnej i wynosi 1 000 000 (jeden milion) złotych.

Warunki wykupu oraz wypłaty oprocentowania: dniem wykupu Obligacji jest dzień przypadający 10 lat po Dniu Emisji. Wykup nastąpi poprzez zapłatę na rzecz każdego Obligatariusza kwoty stanowiącej iloczyn liczby Obligacji podlegających wykupowi i ich wartości nominalnej, posiadanych przez tego Obligatariusza w Dniu Ustalenia Praw, powiększonej o odsetki należne za Ostatni Okres Odsetkowy (Kwoty Wykupu). Emitent ma prawo do wcześniejszego wykupu Obligacji, a Obligatariusz ma obowiązek ich zbycia Emitentowi, przy czym wcześniejszy wykup może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 5 (pięciu) lat od Dnia Emisji.

Oprocentowanie Obligacji: ustalone każdorazowo przed rozpoczęciem półrocznego okresu odsetkowego w oparciu o stopę WIBOR 6M plus marża. Odsetki naliczane będą przy uwzględnieniu rzeczywistej liczby dni w danym okresie odsetkowym przyjmując, że rok liczy 365 dni. Odsetki od Obligacji naliczane będą w stosunku rocznym od wartości nominalnej Obligacji i płatne w okresach półrocznych. Pierwszy Dzień wypłaty odsetek przypada na 6 (słownie: sześć) miesięcy po Dniu Emisji i stanowi dzień odpowiadający datą Dniowi Emisji.

Zabezpieczenie emisji: Obligacje nie są zabezpieczone.

W dniu 3 marca 2010 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zaliczeniu Obligacji do funduszy uzupełniających stanowiących zobowiązanie podporządkowane.

1.2.6. Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych

BOŚ S.A. przeznaczył środki pozyskane w wyniku Emisji Obligacji opisanej w pkt 1.2.5. na zwiększenie akcji kredytowej Banku.

1.3. Aktywa Banku

1.3.1. Zmiany w strukturze aktywów

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Dynamika
		tys. zł	%	tys. zł	%	31.12.08=100
1.	Kasa, środki w BC	442 373	3,7	313 889	2,8	140,9
2.	Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	103 256	0,9	328 044	3,0	31,5
3.	Inne lokaty na rynku pieniężnym	0	0,0	94 696	0,9	0,0
4.	Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	52 775	0,4	231 681	2,1	22,8
5.	Pochodne instrumenty finansowe	7 160	0,1	21 305	0,2	33,6
6.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 294 662	77,6	7 788 024	70,2	119,3
7.	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	1 567 081	13,1	2 072 227	18,7	75,6
7.1.	– dostępne do sprzedaży	1 078 281	9,0	1 421 797	12,8	75,8
7.2.	– utrzymywane do terminu zapadalności	488 800	4,1	650 430	5,9	75,2
8.	Aktywa zastawione	269 285	2,2	0	0,0	x
9.	Inwestycje w jednostkach zależnych	21 940	0,2	21 940	0,2	100,0
10.	Wartości niematerialne	66 149	0,6	54 368	0,5	121,7
11.	Rzeczowe aktywa trwałe	89 391	0,7	93 359	0,8	95,7
12.	Aktywa z tytułu podatku dochodowego	37 030	0,3	26 599	0,2	139,2
13.	Inne aktywa	26 582	0,2	45 914	0,4	57,9
AKTYWA RAZEM		11 977 684	100,0	11 092 046	100,0	108,0

Największy udział w aktywach Banku stanowiły kredyty i pożyczki udzielone klientom, których łączny udział w aktywach wzrósł z 70,3% do 77,6% na koniec 2009 r., tj. o 7,3 p.p. Wartość kredytów udzielonych klientom w 2009 r. zwiększyła się o 1 506,6 mln zł. Znacząca zmiana – spadek o 5,6 p.p. wystąpiła w pozycji inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe.

1.3.2. Charakterystyka polityki kredytowej Banku

Celem BOŚ S.A. w 2009 roku w zakresie działalności kredytowej było kształtowanie takiego wolumenu i struktury portfela kredytowego, które zapewniłyby realizację planowanych zadań biznesowych Banku, w warunkach akceptowalnego poziomu ryzyka, oraz kształtowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego, z rosnącym udziałem osób fizycznych oraz małych i średnich firm, a także selektywne podejście w pozyskiwaniu i obsłudze kredytowej klientów.

Realizując postanowienia polityki kredytowej Bank kontynuował działania na rzecz budowy portfela kredytowego:

- bezpiecznego, poprzez stosowanie zasad oceny ryzyka kredytowego oraz ustanawianie zabezpieczeń na poziomie adekwatnym do zidentyfikowanego ryzyka,
- efektywnego, poprzez stosowanie marż właściwych do poziomu ryzyka kredytowego,
- zdywersyfikowanego, poprzez kredytowanie podmiotów z różnych segmentów rynku przy zastosowaniu zróżnicowanej oferty produktów kredytowych.

Bank dążył do kształtowania bezpiecznego – poprzez odpowiednią ocenę ryzyka i właściwe zabezpieczenia – ale zapewniającego odpowiedni poziom marży, portfela kredytowego Banku. Służyło temu ukształtowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego, ze znaczącym udziałem małych i średnich firm oraz jednostek samorządu terytorialnego. Dążono do zintensyfikowania kredytowania celów i zadań proekologicznych. Zdefiniowano rynki docelowe, rozwijano finansowanie potrzeb inwestycyjnych i bieżącej działalności podmiotów gospodarczych oraz kredytowanie hipoteczne i detaliczne osób prywatnych. Oferta produktowa dostosowana była do poszczególnych segmentów rynku, zasady indywidualnej obsługi stosowane były wobec klientów o szczególnym znaczeniu dla Banku. Podjęto działania dla zwiększenia efektywności działalności windykacyjnej.

Bank – jako sygnatariusz Deklaracji ONZ „Bankowość a Środowisko” – nie udzielał kredytów na przedsięwzięcia, które mogłyby stanowić potencjalne źródło degradacji środowiska naturalnego.

Bank uzależniał przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy, czyli zdolności do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

Podstawą oceny ryzyka kredytowego była ocena ratingowa klienta i transakcji. Bank przyjmował zabezpieczenia, które powinny zapewniać odzyskanie kwoty wierzytelności wraz z prowizją, odsetkami i ewentualnymi kosztami dochodzenia należności w przypadku, gdyby kredytobiorca nie regulował dobrowolnie tych płatności.

Ocena ryzyka kredytowego pojedynczego podmiotu dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju.

Istotne znaczenie dla efektywnej realizacji przyjętej przez Bank „Polityki kredytowej...” zmierzającej do obniżania ryzyka działalności kredytowej miał ciągły monitoring ekspozycji kredytowych, który był realizowany m.in. poprzez monitorowanie sytuacji finansowej kredytobiorcy i zabezpieczeń.

Na zakres i częstotliwość monitorowania klienta korporacyjnego wpływał rating kredytobiorcy, wielkość zaangażowania kredytowego oraz kategoria ryzyka ekspozycji kredytowej. Im gorszy był rating, wyższe zaangażowanie Banku, lub wyższa kategoria ryzyka ekspozycji kredytowej, tym intensywniejsze były działania monitorujące. Konieczne stało się ściśle przestrzeganie obowiązujących terminów monitorowania klientów. Są to stałe elementy kontroli i oceny działalności kredytowej jednostek organizacyjnych Banku.

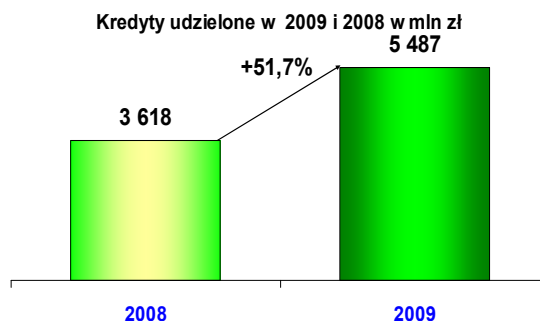
Na zakres i częstotliwość monitorowania klienta indywidualnego wpływała terminowość spłat, wzrost zadłużenia z tytułu wzrostu kursu waluty obcej oraz wzrost wskaźnika LTV w związku ze spadkiem wartości nieruchomości. W przypadku zidentyfikowania sytuacji mogących zagrozić terminowej spłacie Bank podejmował działania restrukturyzacyjne, m.in. poprzez wydłużanie okresu kredytowania oraz wprowadzanie okresów karencji w spłacie.

Bank w swoich działaniach kredytowych przestrzegał postanowień ustawy Prawo bankowe oraz uchwał Komisji Nadzoru Finansowego, wewnętrznych procedur i reguł sztuki bankowej.

1.3.3. Struktura udzielonych kredytów i pożyczek w okresie sprawozdawczym

W 2009 r. Bank udzielił kredytów i pożyczek na kwotę 5 487,0 mln zł, tj. o 51,7% kredytów i pożyczek więcej (wartościowo) niż w roku 2008. Wartościowo najwięcej udzielono kredytów klientom detalicznym, przy czym głównie (1 800,8 mln zł) dotyczyło to jednorazowych kredytów giełdowych na zakup akcji PGE S.A. w trybie pierwszej oferty publicznej w okresie od 16 do 23 października 2009 r.

Bez uwzględnienia tych kredytów, Bank udzielił najwięcej kredytów podobnie jak w roku poprzednim jednostkom z segmentu finansów publicznych.

Wyszczególnienie	2009 tys. zł	2008	Dynamika 2009 / 2008
1. Kredyty udzielone klientom korporacyjnym w okresie roku	855 589	1 306 652	65,5
2. Kredyty udzielone klientom detalicznym w okresie roku	2 980 366	955 074	312,1
3. Kredyty udzielone finansom publicznym w okresie roku	1 645 747	1 352 514	121,7
4. Kredyty udzielone funduszom ekologicznym w okresie roku	300	-	x
5. Kredyty udzielone pozostałym klientom w okresie roku	5 033	3 574	140,8
KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE ROKU	5 487 035	3 617 814	151,7

W 2009 roku podobnie jak w 2008 roku utrzymywało się duże zainteresowanie klientów indywidualnych kredytami w walutach obcych przeznaczonymi na zakup nieruchomości. Miejsce kredytów w CHF zajęły w 2009 roku kredyty w euro. Wśród nowych kredytów hipotecznych 50,5% stanowiły kredyty udzielone w tej walucie. W roku 2008 udział ten wynosił zaledwie 0,1%.

Wyszczególnienie	2009 tys. zł	2008	Dynamika 2009 / 2008
1. Kredyty hipoteczne w CHF udzielone w okresie roku	13 209	534 026	2,5
2. Kredyty hipoteczne w EUR udzielone w okresie roku	453 054	466	97 294,4
3. Kredyty hipoteczne w PLN udzielone w okresie roku	381 597	190 469	200,3
4. Kredyty hipoteczne w USD udzielone w okresie roku	49 024	3 079	1 592,4
KREDYTY HIPOTECZNE UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE ROKU	896 884	728 039	123,2

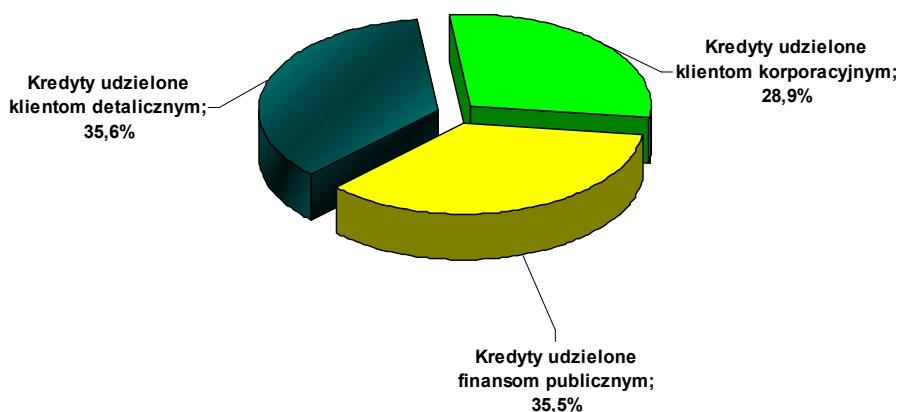
1.3.4. Kredyty i pożyczki

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku według stanu na koniec 2009 r. wynosiła 9 294,7 mln zł, w porównaniu do końca 2008 r. była wyższa o 19,3%.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Dynamika
		tys. zł	%	tys. zł	%	31.12.08=100
1.	Kredyty udzielone klientom detalicznym	3 308 601	35,6	2 623 868	33,7	126,1
2.	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	2 685 745	28,9	2 753 483	35,4	97,5
3.	Kredyty udzielone finansom publicznym	3 299 377	35,5	2 408 987	30,9	137,0
4.	Kredyty udzielone pozostałym klientom	77	0,0	977	0,0	7,9
5.	Pozostałe należności	862	0,0	709	0,0	121,6
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM		9 294 662	100,0	7 788 024	100,0	119,3

Największy przyrost, o 37,0% miał miejsce w kredytach udzielonych jednostkom finansów publicznych. Kredyty udzielone klientom detalicznym wzrosły o 26,1%, głównie na skutek udzielania kredytów hipotecznych w 2009 r. Kredyty udzielone klientom korporacyjnym nieznacznie się zmniejszyły.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - struktura segmentowa

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania kredytów udzielonych ze środków własnych Banku wyniosła 5,75% w 2009 r. (7,04% w 2008 r.), a po wyłączeniu kredytów zagrożonych 6,15% (7,63% w 2008 r.).

1.3.5. Jakość kredytów

Udział odpisów aktualizacyjnych w zaangażowaniu kredytowym BOŚ S.A. na 31 grudnia 2009 r. wyniósł 3,6% wobec wskaźnika 3,9% odnotowanego na koniec 2008 r.

Wskaźnik udziału kredytów i pożyczek brutto z utratą wartości w całym portfelu zwiększył się z poziomu 6,4% na koniec 2008 r. do poziomu 10,7% na koniec 2009 r. Jednakże, w 2009 r. nastąpiła zmiana zasad wyceny ekspozycji kredytowych w BOŚ SA. Wprowadzona metodyka wyceny zakłada, że wycenie indywidualnej podlegają wszystkie ekspozycje kredytowe Banku uznane za istotne, w których wystąpiły

przesłanki utraty wartości. Obniżony został próg istotności dla segmentu klienta korporacyjnego do kwoty 800 tys. zł. co wpłynęło na wzrost liczby transakcji korporacyjnych podlegających wycenie indywidualnej. Wprowadzono wycenę indywidualną dla ekspozycji kredytowych banków, które w 2008 r. nie były wyceniane. Ponadto włączone zostały do wyceny indywidualnej ekspozycje kredytowe klientów segmentu korporacyjnego spełniające kryterium istotności o ratingu 13. Wszystkie ekspozycje kredytowe bilansowe wyceniane indywidualnie zostały zaliczone do grupy kredytów i pożyczek, w przypadku których indywidualnie wykazano utratę wartości.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Kredyty i pożyczki które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	8 508 325	87,6	7 464 181	90,1
2.	Kredyty i pożyczki które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	157 419	1,7	291 103	3,5
3.	Kredyty i pożyczki w przypadku których indywidualnie wykazano utratę wartości	1 043 342	10,7	525 896	6,4
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto razem		9 709 086	100,0	8 281 180	100,0
	Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-352 981	-3,6	-325 283	-3,9
	Inne należności netto	862	0,0	709	0,0
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto razem, w tym:		9 356 967	96,4	7 956 606	96,1
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM		9 294 662	95,7	7 788 024	94,0
	Kredyty udzielone bankom	62 305	0,6	168 582	2,0

Stan odpisów aktualizacyjnych na dzień 31 grudnia 2009 r. był wyższy o 27,7 mln zł, tj. o 8,5% w stosunku do stanu na koniec roku 2008. Na odnotowany wzrost odpisów aktualizacyjnych decydujący wpływ miało dotworzenie odpisów w segmencie klientów detalicznych (wzrost o 27,2 mln zł), oraz na kredyty udzielone bankom (wzrost o 5,1 mln zł), przy jednoczesnym spadku w wyniku podejmowanych działań windykacyjnych odpisów w segmencie klientów korporacyjnych o 3,7 mln zł oraz finansów publicznych 0,9 mln zł. Zwiększenie odpisów w segmencie detalicznym dotyczyło głównie kredytów i pożyczek hipotecznych oraz pożyczek gotówkowych.

1.3.6. Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku jednostka zależna Banku - Dom Maklerski BOŚ S.A., posiada zobowiązanie pozabilansowe z tytułu gwarancji udzielonej przez Bank w roku 2009 w wysokości 15,0 mln zł.

Wartość wszystkich niespłaconych pożyczek i kredytów udzielonych przez BOŚ S.A. jednostkom powiązanym według stanu na 31 grudnia 2009 r.:

Lp.	Jednostka powiązana z BOŚ S.A.	Data udzielenia pożyczki lub kredytu	Rodzaj zobowiązania	Zaangażowanie bilansowe tys. zł	Oprocentowanie p.a.	Termin zapadalności
1.	NFOŚiGW	x	Karty kredytowe	30	x	31.10.2011
2.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	3.11.2008	Kredyt rewolwinqowy	10 000	WIBOR 1M+marża	02.11.2011
3.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	x	Karty kredytowe	50	x	30.11.2010

2. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe ogółem na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosły 1 810,6 mln zł, w tym zobowiązania finansowe wyniosły 1 447,0 mln zł, z czego 85,2% stanowiły otwarte linie kredytowe. Udzielone poręczenia i gwarancje spłaty kredytów na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiły 117,4 mln zł.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Dynamika
		tys. zł	%	tys. zł	%	31.12.08=100
1.	Zobowiązania warunkowe:	1 810 561	64,4	1 829 544	69,8	99,0
1.1.	finansowe	1 447 030	51,4	1 482 257	56,5	97,6
a)	otwarte linie kredytowe	1 233 253	43,9	1 363 581	52,0	90,4
b)	otwarte akredytywy importowe	1 283	0,0	5 590	0,2	23,0
c)	promesy udzielenia kredytu	167 023	5,9	62 627	2,4	266,7
d)	limity na transakcje FX	1 000	0,0	139	0,0	719,4
e)	pozostałe	44 471	1,6	50 320	1,9	88,4
1.2.	gwarancyjne	327 431	11,7	260 437	9,9	125,7
a)	poręczenia i gwarancje spłaty kredytów	117 407	4,2	126 234	4,8	93,0
b)	gwarancje właściwego wykonania kontraktu	202 863	7,2	134 203	5,1	151,2
c)	pozostałe	7 161	0,3	-	x	x
1.3.	gwarantowanie emisji	36 100	1,3	86 850	3,4	41,6
2.	Aktywa warunkowe:	1 000 691	35,6	793 328	30,2	126,1
2.1.	finansowe	660 529	23,5	502 447	19,2	131,5
a)	otwarte linie kredytowe	592 984	21,1	321 137	12,2	184,7
b)	zobowiązania od NFOŚiGW i WFOŚiGW z tytułu kredytów konsorcjalnych	67 545	2,4	181 310	6,9	37,3
2.2.	gwarancyjne	340 162	12,1	290 881	11,1	116,9
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE RAZEM		2 811 252	100,0	2 622 872	100,0	107,2

W 2009 roku Bank udzielił 336 gwarancji i poręczeń na ogólną kwotę 267,6 mln zł (analogiczne dane za 2008 rok to 275 udzielonych gwarancji i poręczeń na kwotę 142,7 mln zł). Czynne gwarancje i poręczenia, wg stanu na 31 grudnia 2009 r., udzielone zostały z terminami ważności w 54,3% od 1 miesiąca do 3 lat, w 7,1% to gwarancje z terminem ważności od 3 do 5 lat oraz w 38,6% to gwarancje z terminem ważności powyżej 5 lat.

Nie wystąpiły przypadki udzielenia przez Bank w 2009 roku gwarancji lub poręczenia w stosunku do jednego podmiotu w wysokości powyżej 10% funduszy własnych Banku, tj. 77,2 mln zł (stan funduszy własnych Banku ustalony na potrzeby przestrzegania limitów koncentracji na 31 grudnia 2009 r. wyniósł 771 629 tys. zł).

Największa koncentracja zaangażowania Banku na 31 grudnia 2009 r. z tytułu czynnych gwarancji udzielonych na zlecenie jednego podmiotu: wyniosła 48,7 mln zł (6,3% wartości funduszy własnych Banku na koniec grudnia 2009 r.) i odnosiła się do 44 czynnych gwarancji.

3. WYNIKI FINANSOWE

3.1. Rachunek zysków i strat

BOŚ S.A. wykazał zysk netto w wysokości 13,8 mln zł w 2009 r. W porównaniu do roku 2008 wynik był wyższy o 108,9%. Podkreślenia wymaga fakt, iż wzrost osiągnięto w głównych obszarach podstawowej działalności, w obszarze: wyniku odsetkowego o 4,7% oraz wyniku z opłat i prowizji o 4,3%. Bank odnotował także znaczący wzrost wyniku na działalności handlowej (o 332,8%), głównie z instrumentów pochodnych (transakcje FX swap i IR swap).

Słabsze wyniki wykazano na wyniku z pozycji wymiany o 23%. Nie odnotowano przychodów z dywidend wobec 16 mln zł w roku poprzednim. Wynik z inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych zakończył się stratą w wysokości 2,6 mln zł.

W 2009 roku w porównaniu do roku poprzedniego korzystniej ukształtował się wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w wysokości -34,4 mln zł (w tym -4,4 mln zł z tytułu utraty wartości dostępnych do sprzedaży papierów wartościowych) wobec -71,2 mln zł w 2008 r. Odpisy w 2009 r. dotyczyły segmentu klientów detalicznych (wycena metodą portfelową kredytów na finansowanie nieruchomości i pożyczek gotówkowych) i kredytów udzielonych bankom. Koszt ryzyka kredytowego mierzony jako relacja wyniku odpisów aktualizujących w 2009 r. do kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom brutto był niższy niż w sektorze bankowym i wyniósł 0,35% (sektor bankowy 1,91% - obliczenia własne na podstawie danych KNF).

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2008	Dynamika
		tys. zł		2009 / 2008
Działalność kontynuowana				
1.	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	597 409	600 542	99,5
2.	Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	-364 532	-378 088	96,4
3.	Wynik z tytułu odsetek	232 877	222 454	104,7
4.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	64 768	60 439	107,2
5.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	-11 590	-9 435	122,8
6.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	53 178	51 004	104,3
7.	Przychody z tytułu dywidend	0	16 001	0,0
8.	Wynik na działalności handlowej	30 417	7 028	432,8
9.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	-2 567	31	x
10.	Wynik z pozycji wymiany	26 960	35 003	77,0
11.	Pozostałe przychody operacyjne	12 702	6 505	195,3
12.	Pozostałe koszty operacyjne	-6 688	-8 466	79,0
13.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-34 376	-71 202	48,3
14.	Ogólne koszty administracyjne	-294 249	-252 847	116,4
15.	WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	18 254	5 511	331,2
16.	ZYSK BRUTTO	18 254	5 511	331,2
17.	Obciążenia podatkowe	-4 501	1 072	x
18.	- część bieżąca	-8 805	-10 005	88,0
19.	- część odroczone	4 304	11 077	38,9
ZYSK NETTO		13 753	6 583	208,9

W porównaniu do roku 2008, ogólne koszty administracyjne wzrosły o 16,4%, głównie na skutek wzrostu kosztów rzeczowych o 30,3 mln zł, tj. o 32,9%, w tym reklamy o 11,0 mln zł, tj. 141,2% oraz doradztwa, usług audytorskich i badań marketingowych o 3,2 mln zł, tj. o 257,5%. Wzrost tych pozycji jest związany z wdrażaniem nowej Strategii Banku, zakładającej dynamiczny rozwój Banku w warunkach dokonania zdecydowanych zmian w jego modelu biznesowym.

Odnotowano także wzrost czynszów o 3,5 mln zł, tj. o 24,4%. Koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne wzrosły o 8,6 mln zł, tj. o 6,4% w warunkach zwiększenia skali działania o 8,2% mierzonej wzrostem aktywów, przy wzroście salda kredytów o 19,3%.

3.2. Różnica pomiędzy prognozami a zrealizowanymi wynikami finansowymi w 2009 r.

Zarząd Banku nie publikował prognoz finansowych.

4. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA

W 2009 r. nie wystąpiły nietypowe zdarzenia mające wpływ na wynik z działalności Banku.

5. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. łączna wartość będących w toku postępowań sądowych dotyczących wierzytelności i zobowiązań Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz spółek zależnych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA

W 2009 r. nie wprowadzano zmian w podstawowych zasadach zarządzania BOŚ S.A.

III. OCENY I PROGNOZY DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI BANKU

1. ZARZĄDZANIE BANKIEM

W 2009 roku działalność Banku podlegała stałej, wielostronnej ocenie ze strony jego organów, tj. Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Oceniano adekwatność ryzyka, rentowność produktów oraz zgodność podejmowanych działań z zadaniami wyznaczonymi w "Planie finansowym Banku Ochrony Środowiska S.A. na 2009 rok" oraz w "Planie inwestycyjnym Banku Ochrony Środowiska S.A. na 2009 rok". jak również w planach operacyjnych poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku.

Działalność Banku podlegała także systemowi kontroli wewnętrznej, którego istotnym elementem były kontrole realizowane przez Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej, oceniającego działalność jednostek i komórek organizacyjnych Banku.

2. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI W BANKU

2.1. Cel i organizacja zarządzania ryzykami finansowymi

Celem zarządzania ryzykiem w BOŚ S.A. jest maksymalizacja wyniku finansowego Banku przy kontroli ryzyka pojawiającego się w jego działalności.

W BOŚ S.A. monitorowanie ryzyk finansowych stanowi jeden z podstawowych elementów procesu zarządzania aktywami i pasywami. W ramach tego procesu, Bank kompleksowo analizuje ekspozycję na ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej), ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko operacyjne i zgodności oraz ryzyko kredytowe. Metody monitorowania poszczególnych rodzajów ryzyka oraz podział kompetencji w tym zakresie zdefiniowane są w wewnętrznych procedurach BOŚ S.A.

Za zarządzanie ryzykami (z wyłączeniem ryzyka kredytowego pojedynczych transakcji oraz ryzyka operacyjnego i compliance) w BOŚ S.A. odpowiedzialny jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ZAP). Kształtuje on politykę zarządzania bilansem Banku, pozwalającą na realizację Planu finansowego Banku, przy akceptowanym przez Bank poziomie ryzyka.

Analiza ryzyka kredytowego pojedynczych transakcji należy do kompetencji Komitetu Kredytowego Centrali, a analiza ryzyka operacyjnego - do Komitetu Ryzyka Operacyjnego.

2.2. Ryzyko rynkowe w księdze handlowej

W Banku Ochrony Środowiska S.A. w ramach ryzyka rynkowego w księdze handlowej bada się: ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe. Stąd monitorowanie ryzyka stopy procentowej w Banku jest przeprowadzane w podziale na księgę handlową i księgę bankową.

2.3. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

W BOŚ S.A. pod pojęciem ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej rozumie się ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku i/lub wartości bieżącej instrumentów finansowych generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, wskutek zmian rynkowych stóp procentowych oraz/lub zmian w kształcie krzywej dochodowości.

W BOŚ S.A., w celu monitorowania tego ryzyka wykorzystuje się model wartości zagrożonej dla portfela dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych, generujących ryzyko stopy procentowej (VaR), model BPV oraz *stress-testing* i *back-testing*.

Poziom ryzyka stopy procentowej w Banku w księdze handlowej jest kontrolowany za pomocą limitu wartości zagrożonej – VaR 10-cio dniowy oraz limitu wrażliwości wartości aktywów przy zmianie stóp procentowych o 0,01 p.p. (BPV). Kontrola wykorzystania tych limitów przeprowadzana jest codziennie. Wyniki tej kontroli są systematycznie raportowane do Rady Nadzorczej Banku, Zarządu Banku, Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz do Dyrektora Departamentu Skarbu. W analizowanym okresie, w BOŚ S.A. nie zanotowano przekroczenia limitów obowiązujących w zakresie przedmiotowego ryzyka.

Bank nie jest aktywny na rynku akcji oraz rynkach towarowych i - w efekcie - nie posiada istotnego ryzyka cenowego w tym obszarze.

Poziom 10-dniowego VaR dla papierów w portfelu handlowym w BOŚ SA w omawianym okresie nie przekraczał ustanowionego na niego limitu, tj. 3,2 mln zł, przy czym średnio utrzymywał się na poziomie: 315,1 tys. zł dla metody parametrycznej i 1 640,5 tys. zł dla metody historycznej. Dzienna zmiana wartości portfela aktywów w portfelu handlowym Banku przy zmianie stóp procentowych o 0,01 p.p. (BPV) kształtowała się średnio na poziomie 7,7 tys. zł i nie przekroczyła wartości 22,6 tys. zł.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w omawianym okresie ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej była umiarkowana z tendencją malejącą, ze względu na ograniczanie działalności handlowej przez Bank od sierpnia 2009 r. i malejącą dzienną zmienność złotych rynkowych stóp procentowych.

2.4. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe w Banku rozumiane jest jako ryzyko negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku. Ryzyko walutowe w BOŚ S.A. ogranicza się poprzez limit VaR dla otwartych pozycji walutowych Banku w księdze handlowej, limity dla pozycji indywidualnych w poszczególnych walutach dla księgi handlowej w Banku a także dla pozycji całkowitej dla księgi handlowej w Banku. Dodatkowo dla potrzeb kontroli działalności spekulacyjnej na transakcjach wymiany walutowej wprowadzono limity straty. Kontrola wykorzystania tych limitów przeprowadzana jest codziennie. Wyniki tej kontroli są systematycznie raportowane do Rady Nadzorczej Banku, Zarządu Banku, Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz do Dyrektora Departamentu Skarbu. W celu dokładniejszego pomiaru ekspozycji na ryzyko walutowe, Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz *stress-testing* i *back-testing*.

W 2009 r. VaR dla otwartych pozycji walutowych Banku nie przekroczył 2 mln zł, przy czym utrzymywał się średnio na poziomie 0,44 mln zł.

W tym okresie otwarta całkowita pozycja walutowa Banku nie przekraczała 20,2 mln zł, przy czym średnio kształtowała się ona na poziomie 5,6 mln zł. Indywidualne pozycje walutowe nie przekraczały następujących poziomów - w przypadku USD: 18,1 mln zł (średnio 1,1 mln zł), EUR: 17,1 mln zł (średnio 3,9 mln zł), CHF: 5 mln zł (średnio 0,8 mln zł).

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe kształtowało się na umiarkowanym malejącym poziomie, głównie w związku z malejącą dzienną zmiennością kursów głównych walut Banku.

2.5. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w BOŚ S.A. obejmuje:

- zarządzanie płynnością bieżącą,
- zarządzanie płynnością średnio i długoterminową,
- plany działania Banku w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem płynności Bank wdrożył szereg metod obejmujących m.in. tworzenie zestawień aktywów i pasywów zgodnie z kontraktowymi oraz urealnionymi terminami zapadalności i wymagalności, analizę poziomu aktywów płynnych oraz analizę poziomu stabilności (m.in. wyliczanie osadu, analiza stabilności depozytów dużych klientów Banku, symulacje skutków odpływu dużych

depozytów na wskaźniki płynności Banku). Dla lepszej oceny poziomu ryzyka płynności, Bank analizuje poziom koncentracji bazy depozytowej.

Bank analizuje wielkość wskaźników płynności, wyznaczonych zgodnie z nadzorczymi miarami płynności krótkoterminowej i długoterminowej. W BOŚ S.A. stanowią one zestaw limitów strukturalnych dotyczących płynności. W analizowanym okresie nie zanotowano przekroczenia powyższych limitów.

W przypadku osiągnięcia przez limitowane wielkości poziomu uznawanego za graniczny, Bank może podjąć działania określone w Planie działania Banku w zakresie utrzymania płynności BOŚ S.A. w sytuacjach awaryjnych.

BOŚ S.A., w celu aktywnego zarządzania ryzykiem płynności, na bieżąco kontroluje poziom płynności średnio- i długoterminowej z wyprzedzeniem, podejmuje działania na rzecz zapewnienia źródeł finansowania o odpowiedniej strukturze walutowej i terminowej, a także inwestowania posiadanych nadwyżek na rynku dłużnych papierów wartościowych oraz na rynku międzybankowym.

W 2009 r. posiadany przez Bank poziom płynności na bieżąco pozwalał realizować wszystkie jego zobowiązania.

2.6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

W BOŚ S.A. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest rozumiane jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy i sytuację finansową Banku.

W Banku, w celu monitorowania tego ryzyka w księdze bankowej wykorzystuje się metody: transferowej luki stopy procentowej księgi bankowej oraz BPV, wyznaczone dla poszczególnych przedziałów czasowych wygenerowanych w ww. luce transferowej.

W analizowanym okresie w BOŚ S.A. zakończono proces wdrażania systemu stóp transferowych. W ramach tego systemu obecnie możliwe jest generowanie transferowej luki stopy procentowej, gdzie są m.in. uwzględniane środki finansujące działalność Banku w ramach księgi handlowej oraz koszt kapitału własnego Banku. W wygenerowanych w luce przedziałach czasowych bada się BPV, czyli wpływ zmiany stóp procentowych o 0,01 p.p. na wrażliwości wartości luki transferowej wyznaczonej w tych przedziałach (w podziale na zł, EUR, CHF oraz USD). W analizowanym okresie czasu, łączna wartość BPV nie przekroczyła 120 tys. zł.

2.7. Ryzyko operacyjne

Bieżące i systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym było realizowane z wykorzystaniem modelu jakościowego, przede wszystkim nastawionego na działania prewencyjne, ograniczające ekspozycję Banku na przedmiotowe ryzyko. W szczególności odbywało się to poprzez:

- organizację procesów w sposób ograniczający powstawanie zagrożeń z tytułu ryzyka operacyjnego,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego, oparte na modelach samooceny,
- bieżące, sprawne rozwiązywanie problemów wynikających z zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego tak, aby nie miały one istotnego wpływu na działalność Banku.

W Banku rozpoczęto wprowadzanie istotnych usprawnień systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dostosowania tego systemu do nowej strategii Banku. Przeprowadzone działania dotyczyły w szczególności:

- weryfikacji i przygotowania uaktualnienia polityki BOŚ S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- zwiększenia wśród pracowników świadomości i roli ryzyka operacyjnego w działalności organizacji,
- poprawy efektywności funkcjonowania systemu w obszarze dokonywania samooceny,
- poprawy procesu gromadzenia danych (w tym wielkości strat) o zdarzeniach ryzyka operacyjnego,
- wdrożenia nowych instrumentów zarządzania ryzykiem operacyjnym, w szczególności kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego,

- istotnej modyfikacji systemu raportowania, w kierunku uzyskiwania przez kierownictwo pełniejszej wiedzy na temat poziomu ryzyka w Banku,
- dostosowania systemu do wdrażanej w Banku nowej struktury organizacyjnej.

W 2009 r. podjęto szereg bieżących działań służących minimalizacji pojawiającego się ryzyka oszustw w obszarze udzielania kredytów hipotecznych (ryzyko wyłudzenia kredytów) oraz nieautoryzowanych operacji przeprowadzanych za pomocą kart płatniczych.

Nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

2.8. Ryzyko kredytowe

W 2009 roku w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym podejmowano działania w celu optymalizacji ryzyka związanego z działalnością kredytową Banku.

Bank uzależniał przyznanie kredytu od zdolności kredytobiorcy, czyli zdolności do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Podstawą oceny ryzyka kredytowego była ocena ratingowa klienta i transakcji. Bank przyjmował zabezpieczenia, które powinny zapewniać odzyskanie kwoty wierzytelności wraz z prowizją, odsetkami i ewentualnymi kosztami dochodzenia należności w przypadku, gdyby kredytobiorca nie regulował dobrowolnie tych płatności. Ocena ryzyka kredytowego pojedynczego podmiotu dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju.

Istotne znaczenie dla obniżania ryzyka działalności kredytowej miał ciągły monitoring ekspozycji kredytowych, m.in. monitorowanie sytuacji finansowej kredytobiorcy i zabezpieczeń. Na zakres i częstotliwość monitorowania klienta korporacyjnego wpływał rating kredytobiorcy, wielkość zaangażowania kredytowego oraz kategoria ryzyka ekspozycji kredytowej. Im gorszy był rating, wyższe zaangażowanie Banku, lub wyższa kategoria ryzyka ekspozycji kredytowej, tym intensywniejsze były działania monitorujące. Konieczne stało się ściśle przestrzeganie obowiązujących terminów monitorowania klientów. Są to stałe elementy kontroli i oceny działalności kredytowej jednostek organizacyjnych Banku.

Z uwagi na znaczący udział (22,5% portfela kredytowego Banku ogółem) kredytów walutowych i denominowanych w walutach - jednym z istotnych czynników ryzyka kredytowego było ryzyko, na jakie narażony był Bank, wynikające ze zmian kursów walutowych. Wskaźnik ten nie uległ znaczącej zmianie w porównaniu z końcem roku ubiegłego, jednak odnotowano zmianę struktury walutowej nowoudzielanych kredytów walutowych na cele mieszkaniowe polegającą na wstrzymaniu finansowania w CHF na rzecz kredytów denominowanych w EUR i USD.

2.9. Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń

W 2009 r. Bank wystawił 70 tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 66,5 mln zł.

Wartość zabezpieczeń ustanowionych na aktywach kredytobiorców wynosi 15 165,1 mln zł (z pominięciem *weksli in blanco*) z czego 74% stanowi zabezpieczenie w postaci hipotek. Drugim po hipotekach najczęściej przyjmowanym rodzajem zabezpieczeń są ubezpieczenia kredytów, które stanowią 31% wszystkich przyjętych zabezpieczeń. Wartość ustanowionych zastawów przekracza 10% wszystkich zabezpieczeń.

3. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej dla wspomagania zarządzania Bankiem,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. obejmuje - ściśle ze sobą powiązane - wielostronne procesy

kierowania i zarządzania wszystkimi obszarami działalności Banku.

System kontroli wewnętrznej obejmuje:

- mechanizmy kontroli ryzyka,
- badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi (zespół ds. Compliance),
- audyt wewnętrzny bezpośrednio podlegający Radzie Nadzorczej Banku. W strukturze organizacyjnej Rady Nadzorczej funkcjonuje, składający się z 3 członków, Komitet Audytu Wewnętrznego. Komitet ten bezpośrednio nadzoruje pracę Departamentu Audytu i Kontroli Wewnętrznej.

Do mechanizmów kontroli ryzyka w Banku – w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych - należą w szczególności:

- prawidłowa organizacja procesu sporządzenia sprawozdania finansowego poprzez określenie w legislacji wewnętrznej Banku zadań i odpowiedzialności komórek organizacyjnych biorących udział w jego sporządzeniu i sprawdzeniu,
- weryfikacja sprawozdań finansowych przez niezależnego audytora zewnętrznego,
- uzgodnienia danych, np. porównywanie dokumentów źródłowych z zestawieniem sald i obrotów, potwierdzenia: sald rachunków przez klientów, istnienia aktywów, transakcji/operacji itp.,
- inwentaryzacje aktywów i spisy majątku z natury,
- ogólne przeglądy na szczelbu Rady Nadzorczej i Zarządu Banku oraz funkcjonujących w Banku komitetów/zespołów – na bazie sprawozdań prezentujących wyniki poszczególnych obszarów działalności (lub jednostek/komórek organizacyjnych Banku), umożliwiające dokonanie oceny stopnia realizacji przez Bank, celów i zadań założonych w planach finansowych, strategiach, politykach i innych dokumentach,
- bieżący nadzór Departamentu Rachunkowości w zakresie zgodności ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych Banku z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- kontrole/audyty wewnętrzne,
- wykonywanie kontroli funkcjonalnych następných.

Badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, w tym efektywności wdrożonych mechanizmów kontroli ryzyka, dokonywane jest stale, w szczególności w ramach kontroli wewnętrznych funkcjonalnych, przez każdego pracownika/pracowników Banku (Centrali i placówek) jak i ich zwierzchników.

Kontrola funkcjonalna jest integralną częścią systemu kierowania i zarządzania Bankiem, tj. procesów planowania, realizacji i nadzoru; jest narzędziem kierowania i zarządzania dla władz Spółki, kierownictwa komórek organizacyjnych Centrali i placówek Banku.

Celem kontroli funkcjonalnej jest:

- rozpoznawanie czynników ryzyka ponoszonego przez Bank związanych z dokonywaną/przeprowadzaną operacją/transakcją i ograniczanie ich wpływu na etapie projektowania operacji/transakcji,
- zapewnianie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, limitami, normami oraz obowiązującymi przepisami powszechnymi i wewnętrznymi,
- bieżące oddziaływanie i reagowanie na występujące nieprawidłowości, braki zgodności działania z przepisami prawa, zapobieganie powstawaniu oraz usuwanie powstających błędów i uchybień.

Kontrola funkcjonalna jest w BOŚ S.A. kontrolą podstawową.

4. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

4.1. Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi

Zarządzanie zasobami finansowymi jest podstawowym elementem działalności operacyjnej Banku. Polega ono na takim kształtowaniu wielkości oraz struktury bilansu, tj. aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych, które pozwalają na osiągnięcie równomiernego strumienia dochodów, przy równoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzonej działalności.

Polityka zarządzania aktywami i pasywami Banku Ochrony Środowiska S.A. kształtowana jest przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz przez Zarząd Banku.

4.2. Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań

Podstawowymi miernikami zdolności Banku do regulowania zobowiązań jest poziom płynności i adekwatności kapitałowej. W 2009 r. ryzyko płynności w Banku Ochrony Środowiska S.A. kształtowało się na bezpiecznym poziomie. Bank z odpowiednim wyprzedzeniem podejmował decyzje dotyczące pozyskania długoterminowych środków oraz zwiększenia stabilności bazy depozytowej, zapewniające odpowiednią strukturę bilansu i umożliwiające bezpieczną realizację Planu finansowego.

Przy obecnej strukturze zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów Bank posiada zdolność do realizacji swoich zobowiązań oraz finansowania swego rozwoju.

W analizowanym okresie rozwój działalności Banku odbywał się przy bezpiecznym poziomie współczynnika wypłacalności.

Na jakość zarządzania bilansem Banku, a tym samym również na realizację zobowiązań Banku, wpływ ma również sposób zarządzania ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Sposób zarządzania tymi ryzykami, oraz ich monitorowanie wskazują, iż Bank posiada zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań na odpowiednim poziomie.

4.3. Efektywność i bezpieczeństwo działania Banku

Poniżej przedstawiono najważniejsze wskaźniki rentowności i efektywności działania BOŚ S.A. oraz metodologię ich liczenia.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
		%		w p.p.
1.	Stopa zwrotu z kapitału (ROE)	1,6	0,8	0,8
2.	Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	0,1	0,1	0,0
3.	Marża odsetkowa na aktywach ogółem	2,0	2,2	-0,2
4.	Marża odsetkowa na aktywach ogółem (z uwzgl. SWAP)	2,1	2,3	-0,2
5.	Koszty/dochody C/I	85,1	77,3	7,8

1) relacja zysku netto do średniego stanu kapitałów własnych z początku i końca roku

2) relacja zysku netto do średniego stanu aktywów

3) relacja wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca roku

4) relacja wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca roku z uwzgl. SWAP

5) relacja ogólnych kosztów administracyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku

W 2009 r. doszło do spadku marży odsetkowej w związku z silną konkurencją w pozyskiwaniu depozytów i oferowaniem klientom wysokiego oprocentowania środków. Wskaźnik koszty/dochody (C/I) na koniec 2008 r. pogorszył się w stosunku do 2008 r. o 7,8 p.p.

Wybrane wskaźniki bezpieczeństwa działania BOŚ S.A.:

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009 %	31.12.2008	Zmiana w p.p.
1.	Współczynnik wypłacalności	12,5	11,8	0,7
2.	Kredyty/depozyty*	99,1	84,8	14,3

*Kredyty i pożyczki udzielone klientom/zobowiązania wobec klientów

Wartość współczynnika wypłacalności na koniec 2009 r. pomimo wzrostu akcji kredytowej o 19,3%, zwiększyła się 0,7 p.p., na skutek emisji przez Bank obligacji stanowiących zobowiązanie podporządkowane.

Płynność Banku mierzona wskaźnikiem kredyty/depozyty pozostaje na bezpiecznym poziomie 99,1% na dzień 31 grudnia 2009 r. (84,8% na koniec 2008 r.), pomimo znacząco wyższego tempa wzrostu kredytów niż depozytów w roku 2009.

5. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

5.1. Kierunki rozwoju Banku

Zarząd Banku opracował nową Strategię BOŚ S.A. Uchwalony dokument zakłada dynamiczny rozwój Banku w warunkach dokonania zdecydowanych zmian w jego modelu biznesowym, m.in. poprzez poprawę organizacji sprzedaży, wzrost efektywności procesów kredytowych, przygotowanie nowoczesnych produktów oraz aktywizację działalności marketingowej.

Zakłada się sukcesywny wzrost udziału w rynku mierzony udziałem BOŚ S.A. w sumie bilansowej, należnościach i zobowiązaniach sektora bankowego, a także stały wzrost wartości Banku dla akcjonariuszy.

W 2009 r. uruchomiono projekt Centralnego Systemu Bankowego, który przewiduje wdrożenie trzech, spośród kilkunastu dostępnych modułów systemu def3000 oraz ich zintegrowanie z innymi systemami eksploatowanymi w Banku.

Bank będzie współpracował z funduszami ekologicznymi w zakresie wspólnego finansowania inwestycji proekologicznych. Tym samym Bank będzie zmierzał do utrwalenia pozycji BOŚ S.A. jako lidera w zakresie bankowej obsługi przedsięwzięć w ochronie środowiska. Jednym z priorytetowych zadań Banku będzie rozwój usług bankowości detalicznej. Jednocześnie Bank będzie dostosowywał swoją ofertę produktów do potrzeb klientów korporacyjnych i samorządowych. Bank przewiduje również pogłębianie współpracy z dotychczasowymi klientami z wykorzystaniem cross sellingu.

5.2. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne istotne dla rozwoju Banku

Do pozostałych czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki Banku w perspektywie najbliższych kwartałów należy zaliczyć:

- efekty wdrażania nowej Strategii Banku;
- przewidywany przyrost odpisów aktualizacyjnych jako negatywny wpływ pogorszenia ogólnej sytuacji makroekonomicznej i indywidualnej firm oraz osób prywatnych;
- kształtowanie się sytuacji depozytowej - ryzyko kontynuacji „wojny depozytowej”;
- podwyższenie kapitału zakładowego Banku;
- decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące stóp procentowych;
- utrzymanie polityki racjonalizacji kosztów działania, zarówno w obszarze kosztów osobowych, jak i kosztów rzeczowych;
- rozwój współpracy z funduszami ekologicznymi w celu zaktywizowania działalności proekologicznej Banku;

- aktywne uczestniczenie w przetargach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz w postępowaniach mających na celu wybór agenta emisji obligacji komunalnych;
- koniunkturę na GPW i jej wpływ na wyniki finansowe jednostki zależnej – Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

5.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych Banku w 2010 r.

Podstawowym celem planowanych nakładów inwestycyjnych na 2010 r. jest stworzenie warunków finansowych do realizacji zadań wynikających ze Strategii rozwoju Banku.

Główne nakłady inwestycyjne będą skierowane na zintegrowany system informatyczny, (w tym inwestycje informatyczne oraz Centralny System Bankowy) oraz na rozwój sieci sprzedaży i modernizację systemów bezpieczeństwa.

Ocena realizacji planu inwestycyjnego wraz z analizą występujących zagrożeń będzie dokonywana przez Zarząd Banku raz na kwartał.

IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU

1. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI

1.1. Akcjonariat

Ogólna liczba głosów na WZ BOŚ S.A. wynosi 15 053 000.

Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Zgodnie z posiadanymi przez Bank informacjami na dzień 31 grudnia 2009 r., lista Akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2009		31.12.2008		Zmiany udziału w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu w 2009 w p.p.
		liczba akcji	procentowy udział w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu	liczba akcji	procentowy udział w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu	
1.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	11 631 715	77,27	11 631 715	77,27	0,00
2.	Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe	978 300	6,50	978 300	6,50	0,00

1.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu

Emitentowi nie są znane umowy dotyczące przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu.

1.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych

Wszystkie akcje Banku są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu i jednakowe prawo do dywidendy.

1.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Banku w przypadku ustanowienia zastawu lub użytkowania na akcji imiennej, zastawnik i użytkownik nie mogą wykonywać prawa głosu z tych akcji. Nie występują inne ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu. Aktualnie w kapitale zakładowym Banku nie ma akcji imiennych.

2. ORGANY BANKU

2.1. Walne Zgromadzenie Banku

Opis sposobu działania Walnych Zgromadzeń Banku i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania jest zawarty w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A.” stanowiącym załącznik do niniejszego Sprawozdania.

2.2. Rada Nadzorcza Banku

W 2009 r. skład Rady Nadzorczej BOŚ S.A. nie uległ zmianie i był następujący:

- 1) Marcin Likierski - Przewodniczący Rady
- 2) Jacek Maciej Bajorek - Wiceprzewodniczący Rady
- 3) Marian Adam Pigan - Sekretarz Rady
- 4) Józef Kozioł - Członek Rady
- 5) Michał Juliusz Machlejd - Członek Rady
- 6) Marian Malicki - Członek Rady
- 7) Ryszard Ochwat - Członek Rady
- 8) Michał Jacek Wysocki - Członek Rady

Opis Zasad działania Rady Nadzorczej Banku jest zawarty w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A.” stanowiącym załącznik do niniejszego Sprawozdania.

2.3. Zarząd Banku

Skład Zarządu BOŚ S.A. do dnia 11 lutego 2009 r. był następujący:

- 1) Mariusz Klimczak – Prezes
- 2) Adam Zbigniew Grzebieluch – Wiceprezes
- 3) Jerzy Witold Pietrewicz - Wiceprezes
- 4) Marek Kazimierz Serafiński – Wiceprezes
- 5) Krzysztof Wojciech Telega – Wiceprezes

W dniu 11 lutego 2009 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie p. Jerzego Witolda Pietrewicza na stanowisko Członka Zarządu BOŚ S.A. Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 19 sierpnia 2008 r. z dniem wyrażenia zgody przez KNF p. Jerzy W. Pietrewicz objął stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy Prezesa Zarządu Banku

W dniu 10 lipca 2009 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie odwołania p. Jerzego W. Pietrewicza z pełnienia funkcji Wiceprezesa – pierwszego zastępcy Prezesa Zarządu BOŚ S.A. Jednocześnie Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie powołania z dniem 10 lipca 2009 r. p. Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BOŚ S.A.

W dniu 29 października 2009 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie powołania p. Jacka Pierzyńskiego na stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy Prezesa Zarządu BOŚ S.A. Uchwała wejdzie w życie z dniem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego – stosownie do postanowień art. 22 b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2009 r. był następujący:

- 1) Mariusz Klimczak – Prezes Zarządu,
- 2) Adam Zbigniew Grzebieluch – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Stanisław Kolasiński – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Marek Kazimierz Serafiński – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Krzysztof Wojciech Telega – Wiceprezes Zarządu.

Opis Zasad działania Zarządu Banku jest zawarty w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A.” stanowiącym załącznik do niniejszego Sprawozdania.

2.4. Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub innych korzyści

Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących w przedsiębiorstwie emitenta w roku 2009 zamieszczono Informacji dodatkowej do rocznego sprawozdania finansowego - nota 45.

2.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na podstawie oświadczeń przekazanych przez członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku można stwierdzić iż, w 2009 r. nie zmieniła się liczba akcji BOŚ S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących. Wiceprezes Jerzy Pietrewicz do dnia odwołania ze stanowiska posiadał 180 akcji BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 800 zł, Członek Rady Nadzorczej Józef Kozioł posiadał 100 akcji BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 000 zł. Pozostali członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym nie posiadali akcji BOŚ S.A., nie posiadali także w 2009 r. akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Banku.

2.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających

Wszystkie umowy o pracę zawierane z osobami zarządzającymi uwzględniały zasady rekompensat.

W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 10 lipca 2009 r. w tym zakresie obowiązywały wymienione poniżej zapisy:

- a) w przypadku odwołania z pełnionej funkcji przed upływem kadencji:
 - w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
 - w 4 przypadkach przewidywano wypłacenie 2,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- b) w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z upływem kadencji:
 - w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
 - w 4 przypadkach przewidywano wypłacenie 3-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Ponadto, ze wszystkimi osobami zarządzającymi zawarte były umowy o zakazie konkurencji określające zasady wypłaty odszkodowań w zamian za nie podejmowanie pracy w innych bankach i na ich rzecz bez zgody Rady Nadzorczej. Zapisy w tym zakresie przewidują odszkodowania, wypłacane co miesiąc po ustaniu stosunku pracy, w wysokości 50% stałego wynagrodzenia należnego za ostatni miesiąc istnienia stosunku pracy:

- w 1 przypadku – przez okres 9 miesięcy,
- w 4 przypadkach – przez okres 6 miesięcy.

W okresie od 11 lipca 2009 r. do 25 lipca 2009 r. obowiązywały umowy zawierające wyżej wymienione zapisy oraz nowa umowa, która nie zawierała zasad rekompensat.

W okresie od 26 lipca 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. jedna umowa nie zawierała zasady rekompensat. Pozostałe umowy o pracę zawarte z osobami zarządzającymi zawierały zasady rekompensat. W tym zakresie obowiązywały następujące zapisy:

- a) w przypadku odwołania z pełnionej funkcji przed upływem kadencji:
 - w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
 - w 3 przypadkach przewidywano wypłacenie 2,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- b) w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z upływem kadencji:
 - w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
 - w 3 przypadkach przewidywano wypłacenie 3-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Ponadto, ze wszystkimi osobami zarządzającymi zawarte były umowy o zakazie konkurencji określające zasady wypłaty odszkodowań w zamian za nie podejmowanie pracy w innych bankach i na ich rzecz bez zgody Rady Nadzorczej. Zapisy w tym zakresie przewidują odszkodowania, wypłacane co miesiąc po ustaniu stosunku pracy, w wysokości 50% stałego wynagrodzenia należnego za ostatni miesiąc istnienia stosunku pracy:

- w 1 przypadku – przez okres 9 miesięcy,
- w 3 przypadkach – przez okres 6 miesięcy.

3. PRACOWNICY BANKU

3.1. Zatrudnienie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank zatrudniał 1 735 osoby wobec 1 732 osób na koniec 2008 r. W strukturze zatrudnienia 77,5% osób posiadało wyższe wykształcenie, a 58,44% stanowiły osoby do 40 lat.

Jednym z ważniejszych zadań w obszarze polityki kadrowej Banku była aktywność szkoleniowa ukierunkowana na systematyczne podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników Banku. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników wynikał z celów, zadań rozwojowych Banku oraz prac nad wdrożeniem nowej strategii BOŚodNowa.

Kompetencje zawodowe podnosiło ok. 3 134 pracowników Banku w tym w szkoleniach wewnątrzbankowych (grupowych) 2 944 osób, a w szkoleniach indywidualnych specjalistycznych ok. 190 pracowników.

Wskaźnik intensywności szkoleń (wyrażony liczbą szkoleń na 1 zatrudnionego) wyniósł ok. 1,81.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych skupiało się na kluczowych kompetencjach wspierających realizację zadań biznesowych w obszarze:

- sprzedaży, zarówno w pionie korporacji i finansów publicznych – w zakresie merytorycznych kompetencji sprzedażowych, planowania i zarządzania sprzedażą, profesjonalnej wiedzy o produktach Banku, wsparcia sprzedaży produktów proekologicznych oraz oferty unijnej, wdrożenia nowo zatrudnionych pracowników;
- wdrożenia w Banku nowego modelu sprzedaży oraz procesu kredytowego – w zakresie nowych zadań i ról pracowników,
- rozwiązań informatycznych: wdrażanych systemów i aplikacji, zwłaszcza administrowania, obsługi i użytkowania systemu wsparcia sprzedaży produktów kredytowych; systemu bankowości internetowej, aplikacji dotyczącej obsługi gotówki;
- ograniczania ryzyka kredytowego: w zakresie oceny przedsięwzięć inwestycyjnych, uregulowań dotyczących zabezpieczenia transakcji kredytowych, prawa upadłościowego i naprawczego.

3.2. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

W 2009 r. Bank nie prowadził programów akcji pracowniczych.

4. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

Promocja marki i wizerunku Banku

Działania promocyjne w 2009 r. wspierały najważniejsze cele nowej strategii biznesowej spółki oraz przyczyniały się do utrwalenia wiodącej roli Banku w segmencie finansowania inwestycji proekologicznych.

Strategia komunikacyjna Banku opierała się w głównej mierze na realizacji kampanii reklamowych emitowanych w formie spotów TV we wszystkich większych stacjach. Przeprowadzone kampanie reklamowe bezpośrednio wspierały realizację celów sprzedażowych, ale także repozycjonowanie BOŚ Banku w kierunku marki nowoczesnej i atrakcyjnej.

Konsekwentnie promowano sztandarowy produkt detaliczny Banku Konto Wyjątkowe, jak również innowacyjne produkty, takie jak: Lokata na Dzień Dobry czy Kredyt Hipoteczny. Promocja Konta Wyjątkowego w drugiej połowie roku połączona była z Galą „Złote Kaczki”, której Bank był złotym sponsorem. Na największą w historii Banku kampanię produktu złożyła się zasięgowa, dwuspótowa kampania w telewizji i internecie wspierana formatami niestandardowymi: billboard sponsorski, konkurs audiotele w TVP oraz „Wyjątkowa Loteria BOŚ Banku” szeroko komunikowana w prasie i internecie.

Informacje o Banku i jego ofercie ukazywały się we wszystkich, ważnych mediach ogólnopolskich

i regionalnych. Przedstawiciele Banku uczestniczyli w licznych konferencjach i seminariach branżowych, promując ofertę BOŚ S.A., jednocześnie budując wizerunek Banku jako eksperta w dziedzinie finansów i ochrony środowiska.

Bank przystąpił do grona stałych członków kapituły "Nagrody Zielonego Liścia", nagrody przyznawanej przez Fundację Zielone Płuca Polski za propagowanie rozwoju oraz realizację programu ekorozwoju na obszarze północno-wschodniej części Polski, zwanej Zielonymi Płucami Polski. Bank aktywnie uczestniczył również w Międzynarodowych Targach Ochrony Środowiska POLEKO 2009 w Poznaniu, gdzie otrzymał Medal ACANTHUS AUREUS za stoisko najbardziej sprzyjające realizacji strategii marketingowej.

Bank Partnerował również kampanii „Bezpiecznie nad wodą”, której głównym celem było promowanie działań i postaw proekologicznych związanych z ochroną wód, aktywnego wypoczynku i zasad bezpiecznej kąpieli.

Działalność sponsorska i charytatywna w 2009 r.

Działalność sponsorska i charytatywna Banku była skoncentrowana na wspieraniu różnorodnych inicjatyw społecznych, w tym na rzecz ochrony środowiska, przedsięwzięć kulturalnych i sportowych oraz pomocy najuboższym. Sponsorowano następujące przedsięwzięcia: Obchody 50 lecia Kampinoskiego Parku Narodowego; XI edycja Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środowisku; Obchody Jubileuszu 20-lecia Konfederacji Pracodawców Polskich; Nagroda Zielonego Liścia, Konkurs im. prof. Stefana Myczkowskiego, Festiwal Kultury narodów europejskich, I Bałtyckie Forum Zdrowia, Seminarium „Bezpiecznie chce się żyć” a także szereg przedsięwzięć o charakterze regionalnym wspierających lokalne inicjatywy kulturalne, oświatowe oraz charytatywne.

Wśród udzielonych darowizn największą grupę stanowiło dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży, następnie darowizny na ochronę środowiska, edukację i oświatę.

5. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM

- W dniu 8 stycznia br. Zarząd Banku poinformował o stałych datach przekazywania do publicznej wiadomości raportów okresowych w roku 2010. Terminy publikacji raportów:
„Rozszerzony” skonsolidowany raport kwartalny (QSR)
QSR-1/2010 - 12 maja 2010 r.
QSR-3/2010 - 9 listopada 2010 r.
„Rozszerzony” skonsolidowany raport półroczny (PSr)
PSr/2010 - 27 sierpnia 2010 r.
BOŚ S.A. jako jednostka dominująca będzie przekazywać do publicznej wiadomości wyłącznie „rozszerzone” skonsolidowane raporty kwartalne i „rozszerzony” skonsolidowany raport półroczny. Bank nie będzie publikował raportu za II kwartał roku 2010.
- W dniu 3 marca 2010 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zaliczeniu do funduszy uzupełniających Banku Ochrony Środowiska S.A. kwoty 120 000 000 zł (sto dwadzieścia milionów złotych) stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w dniu 3 listopada 2009 r. 120 obligacji zwykłych na okaziciela serii A o wartości nominalnej 1 000 000 zł każda. Bank poinformował o wyżej wymienionej emisji w raporcie bieżącym nr 19/2009 z dnia 4 listopada 2009 r.
- W dniu 8 marca 2010 r. BOŚ S.A. podpisał umowę linii kredytowej z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB). CEB postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 50 mln EUR na okres 15 lat przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego. Kredyt będzie wykorzystany w transzach. Podpisana umowa jest trzecią umową podpisaną z CEB. Kredyt jest oprocentowany według stopy bazowej EURIBOR + marża. Kryterium uznania umowy za znaczącą jest wartość kapitałów własnych Banku. Wartość umowy w zł wynosi: 193 870 000 wg kursu średniego NBP z dnia 8 marca 2010 r. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych.

V. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A. w 2009 r. stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
17.03.2010	Mariusz Klimczak	Prezes Zarządu	
17.03.2010	Adam Zbigniew Grzebieluch	Wiceprezes Zarządu	
17.03.2010	Stanisław Kolasiński	Wiceprezes Zarządu	
17.03.2010	Marek Kazimierz Serafiński	Wiceprezes Zarządu	
17.03.2010	Krzysztof Wojciech Telega	Wiceprezes Zarządu	